

"Zahtevamo, da se v vseh deželah uničijo zaloge atomskega orožja."

Podpiši Dunajski apel!

OBNOVLJENA IZDAJA LETO VII. ŠTEV. 9 (335)

PROTI ZLOČINSKIM NAČRTOM ZA SPROŽITEV ATOMSKE VOJNE

Narodi sveta dvigajo svoj glas za uničenje vsega atomskega orožja

Bitka proti nemški oborožitvi v odločilni fazi v Italiji in Zahodni Nemčiji - Dva milijona podpisov za Dunajski apel v Pekingu - 900 prebivalcev Kolonkova podpisalo za prepoved atomskih bomb

Vedno ostrejša in bolj dramatična postaja velika bitka med silami mira in silami vojne, za ali proti ponovni oborožitvi Nemčije, za ali proti uporabi atomskega orožja.

Sile vojne z ameriškim državni in generali na čelu so v zadnjem času še bolj napete svoje sile, da bi kljub velikemu ljudskemu odporu s pomočjo uslužnih vlad pripravili kar najmočnejšo vojni organizacijo. Tako se je v sredo prišla v Bangkok (Siam) konferenca Južnotajvanske vojaške bloka — SEATO, na kateri imajo odločilno besedo Združene države in njen zlovočiji zunanji minister J. Foster Dulles.

OBOROŽITEV NEMCIJE

V Evropi prihaja borba proti oborožitvi Nemčije v odločilno obdobje. Sestavo nove francoske vlade, kateri stoji na čelu Faure, zagotovo za govornik nemškega oboroževanja, je potrdil pariskih in londonskih sporazumov s strani Francije skorajda zagotovljena.

TEŽKA IZGUBA ZA ITALIJSKE KOMUNISTE

Premislula sta vrla borca Felice Platone in F. Maffi

V starosti 66 let je umrl v sredo ponedelja v Rimu senator Felice Platone, član Centralnega komiteja in podpredsednik Centralne kontrolne komisije Komunistične partije Italije. Takoj po končani prvi svetovni vojni je vstopil v Socialistično partijo in je bil urednik glasila "Ordine Nuovo". Na kongresu v Livorno leta 1921 se je pridružil Gramsciju in Trotskiju. Leta 1923 je bil urednik lista "Il Lavoratore" v Trstu. Fašisti so ga neprestano preganjali in

Tovariš Felice Platone ob priliki nekega svojega predavanja v Trstu

mu grozili; zato se je moral zateči v Francijo, kjer je vodil časopis "La Voce degli Italiani" in bil med najaktivnejšimi antifašističnimi voditelji.

Po kapitulaciji Italije se je vrnil v domovino ter se je aktivno udeležil osvobodilnega gibanja proti nacističnemu okupatorju. Po zadnji vojni se je posvetil partijskemu delu. V zadnjih volitvah je bil izvoljen za senatorja.

Vest o njegovi smrti je napravila v Trstu najgloblji vtis, posebno med tržaškimi komunisti in ostalimi antifašisti, ki so visoko cenili pokojnika. Cim je zvedel za žalostno vest, je to videl postal KPI brzojavko sožalja.

ODPOR NEMCEV PROTI PARISKIM SPORAZUMOM

Medtem pa vedno odločneje

20 DNI PO PROVOKACIJ

Kdaj bo Palamara sprejel delegacijo Devincanov?

Pred 20 dnevi so fašistični poborniki z blatom zamazali gorci v Devinu, kar je silovito oporilo ne samo Slovence, marveč tudi vse pesterne Italijane. Takoj je bila sestavljena delegacija, ki naj vladnemu komisarju dr. Palamari preda protest, podpisani pa vasičan, ter izposluje zagotovila, da se v bodoče prepreči takšni sovistični izpadi odn. kaznujejo krivci, kakor predvideva Posebni statut.

Kotikar nam je znano, pa delegacija, čeprav je takoj po dogovoru zaprosila za razgovor z vladnim komisarjem, se do danes ni bila sprejeta. Baje je vzrok ta, da morajo pristojni organi opraviti potrebne ugotovitve o tem neželjenem incidentu. Toda mnenja smo, da bi v skoraj teden dni lahko opravili preiskavo. Takšno zavlečanje upravičeno vzneta vabi kar med Devincani in vsemi Slovenci in prav kotovo ne izprijuje dobre volje oblasti, da enkrat za zmerjajo preprečijo takšne nizkote izpade, ki podžigajo narodnostno mrznjo in zastružujejo nepotrebne napetosti.

BERLIN — V Saaru je 70 tisoč kovinskih delavcev stopilo v stavko za nedolžen čas. Delavci zahtevajo 15 odstotno povečanje plač.

narasča borba nemških ljudskih množic proti ponovni oborožitvi njihove države. Na dnevnem redu so stavke, demonstracije, zborovanja, na katerih tisoči in tisoči ljudi odločno zahtevajo, naj parlament odbije Adenauerjeve predloge. V Nürnbergu je bilo v četrtek ob 15. uri ustavljeno delo in je deset tisoč delavcev in drugih ljudi manifestiralo proti ponovni oborožitvi; podobne demonstracije so bile tudi v Münchenu, Bremenju, Lahru, Würzburgu in številnih drugih mestih in industrijskih središčih.

NOVE GROZNJIVE Z ATOMSKO VOJNO

V takovih »Beli knjigi« obram, ki je bila objavljena prejšnji teden, angleška vlada sporoča, da je sklenila

zgraditi veliko količino vodikovih in atomskih bomb. V tem njenem zločinskem načrtu jo podpira tudi vodstvo laburistične parlamentarne skupine, ki je sklenilo, glasovati za vladni predlog, čeprav z nekaterimi manjšimi omejitvami. Predvideva se, da bo levo krilo laburistov odločno nastopilo proti odločitvi svojega vodstva.

V potrditev nevarnosti atomske vojne je ameriški general in poveljnik NATO Gruenther izjavil, da so Američani odločili uporabiti atomsko orožje v primeri vojnega spopada s Sovjetsko zvezo. Dodal je, da bo vodstvo atlantskega vojnega bloka smatralo položaj za »zadovoljivo« taktično, kadar bo moglo poleg na atomske bombe vseh vrst raz

čunati tudi na močno nemško armado.

SOVJETSKI GENERALI NOČEJO VOJNE

Popolnoma različen od teh pa je glas miroljubnih sil v svetu. Ko je v sredo Sovjetska zveza slavila obletnico ustanovitve svoje slavne armade, zmagovalke nad nacistično Nemčijo, ni bilo slišati poveljevanja vojne, niti ne groženj drugim državam.

V govorih, ki so jih herojski sovjetski poveljniki spregovorili na svečanih proslavah v prestolnicah 16 republik in v štirih herojskih mestih — Stalingradu, Leningradu, Sevastopolu in Odesi — kakor tudi v mnogih člankih, ki so izšli ob tej priložnosti, je bila enodušno potrjena želja sovjetskih narodov, da se ohrani. Toda Kitajska je to odni mir.

VELIKI USPEHI DUNAJSKEGA APELA

PPrav ista želja prevlada vse druge narode v svetu, ki se vse bolj spreminja v odločno voljo odvrniti vojno in zlati se preprečiti zločinskih načrtov zahodnih vojaških krogov, da uporabijo atomske in termojedne bombe.

Svetovna akcija za Dunajski apel je zvela doslej še okrog 20 milijonov podpisov. Tudi na Kitajskem je kampanja za podpise v polnem teku. V Pekingu so v prvih štirih dneh nabrali skoraj dva milijona podpisov.

Tudi iz Italije prihajajo vedno številnejše vesti o velikih uspehih podpisne akcije. V Milanu so v nekaj dneh nabrali 70.000 podpisov pod Dunajski apel za prepoved in uničenje vsega atomskega orožja na svetu. Podobne uspehe so partizani miru dosegli že tudi v mnogih drugih mestih.

Pri nas na Tržaškem je akcija šele v začetku, vendar zaznamujemo prve zmage. Po prvem uspehu, ki je bil došen pred dnevi v Križu, javljajo s Kolonkova, da je tam že 900 prebivalcev podpisalo Dunajski apel. Prav gotovo je, da Trst ne bo zaostajal za ostalimi deželami sveta, saj je atomska grožnja nam še posebno nevarna.

Tržačani vedno enotnejši v obrambi svojega pristanišča

Vsi krogi zahtevajo od vlade vrnitev linij in ladij

Nezaslišen ukrep italijanske vlade, s katerim sta bili dodeljeni motorni ladiji »Saturnia« in »Vulcania« Napoli, ki so ob enen prezezi tudi tradicionalno zvez Trsta s Severno Ameriko, prepustiti Lloydovih motornih ladij »Albatros« in »Aquila« Genova obeneru v Italijo v Kongo ter da ni bila vrnjena zveza z Daljnim vzhodom skupno z motornimi ladjama »Asia« in »Victoria«, je upravičeno razburilo vse tržaško javnost. Posebno so ogorčeni vsi neposredno prizadeti krogi, ki ne morejo razumeti, kako more vlada tako brezbržno prekopati življenjske interese tržaškega pristanišča, čeprav so njegovi predstavniki dati izrečne opombe, da bodo Trstu vrnjene njene tradicionalne linije in tudi potrebne ladije.

Ogorčenje nad tem postopanjem z našim mestom dobliva iz dneva dan konkretno obliko. Odkrog »Obzora« za zaščito luškega prometa, ki je bil na predlog komunistov osnovan na občinskem sepu, se zgrinja vedno širši krog prizadetega meštanstva. Med prvimi je dala svoj pristanek temu Odboru Delavska zveza-CGLL, ki je predlagala, naj bo vključena v ta novi organizem kot članica. Prav tako je pozarovalo to pobudo tudi pokrovitelj in nevarna oseba tržaških paroplovnih družb skupine »A.T.A.« ter podčrta opombe, da se ji pridružijo vse prizadete ustanove kakor tudi predstavniki nameskencev pomorskih družb.

Parlamentarni odbor, ustanovljen pri KP TO, je pozval tovariš Pellegrinija in Beltrama, naj interenirata pri vseh merovalnih ministrstvih za nujne ukrepe v korist našega pristanišča in njegovega prometa.

Parlamentarni odbor, ustanovljen pri KP TO, je pozval tovariš Pellegrinija in Beltrama, naj interenirata pri vseh merovalnih ministrstvih za nujne ukrepe v korist našega pristanišča in njegovega prometa.

Prejeli smo tudi sporočilo, da se je v Italiji pripravljal na leto 1955. Vsi krogi zahtevajo od vlade vrnitev linij in ladij

Prejeli smo tudi sporočilo, da se je v Italiji pripravljal na leto 1955. Vsi krogi zahtevajo od vlade vrnitev linij in ladij

Prejeli smo tudi sporočilo, da se je v Italiji pripravljal na leto 1955. Vsi krogi zahtevajo od vlade vrnitev linij in ladij

Prejeli smo tudi sporočilo, da se je v Italiji pripravljal na leto 1955. Vsi krogi zahtevajo od vlade vrnitev linij in ladij

Prejeli smo tudi sporočilo, da se je v Italiji pripravljal na leto 1955. Vsi krogi zahtevajo od vlade vrnitev linij in ladij

Prejeli smo tudi sporočilo, da se je v Italiji pripravljal na leto 1955. Vsi krogi zahtevajo od vlade vrnitev linij in ladij

Prejeli smo tudi sporočilo, da se je v Italiji pripravljal na leto 1955. Vsi krogi zahtevajo od vlade vrnitev linij in ladij

Prejeli smo tudi sporočilo, da se je v Italiji pripravljal na leto 1955. Vsi krogi zahtevajo od vlade vrnitev linij in ladij

Prejeli smo tudi sporočilo, da se je v Italiji pripravljal na leto 1955. Vsi krogi zahtevajo od vlade vrnitev linij in ladij

Prejeli smo tudi sporočilo, da se je v Italiji pripravljal na leto 1955. Vsi krogi zahtevajo od vlade vrnitev linij in ladij

Prejeli smo tudi sporočilo, da se je v Italiji pripravljal na leto 1955. Vsi krogi zahtevajo od vlade vrnitev linij in ladij

Prejeli smo tudi sporočilo, da se je v Italiji pripravljal na leto 1955. Vsi krogi zahtevajo od vlade vrnitev linij in ladij

Prejeli smo tudi sporočilo, da se je v Italiji pripravljal na leto 1955. Vsi krogi zahtevajo od vlade vrnitev linij in ladij

Prejeli smo tudi sporočilo, da se je v Italiji pripravljal na leto 1955. Vsi krogi zahtevajo od vlade vrnitev linij in ladij

Prejeli smo tudi sporočilo, da se je v Italiji pripravljal na leto 1955. Vsi krogi zahtevajo od vlade vrnitev linij in ladij

Prejeli smo tudi sporočilo, da se je v Italiji pripravljal na leto 1955. Vsi krogi zahtevajo od vlade vrnitev linij in ladij

Zaključena diskusija s "Primorskim dnevnikom"

»Primorski dnevnik« od sobote, 19. februarja predlaga v svojem članku diskusije z nami o vprašanju »Kaj je socializem in kako se graditi, naj bi zaključili do diskusije o tem vprašanju, pripisujejo, kajpak, krivdo za nesrečen razvoj iste nam. To je že njegova navada, ki jo je predobro poznamo.

Vsekakor sprejemamo predlog tudi mi v prepričanju, da polemika o tem argumentu ne zadovoljuje ne enih ne drugih in tem manj bialce.

Ko smo prebrali in analizirali rezultate te diskusije, smo prili tudi do zaključka, da bi kakšna druga polemika, debata ali diskusija o kakršnem koli vprašanju napravila enak konec in bi nas nasprotniki, seveda, predlagali, naj jo končamo iz istih razlogov, to je zvrzamo, da vsak dobi zopet svojo svobodo akcije, brez vsakih obvez.

Glede odgovora Primorskega dnevnika na naš članek, objavljen v zadnji številki »Delas«, lahko rečemo samo, da, potem ko smo ga pazljivo prebrali, ne smatramo potrebnim kaj dodatno omenu, kar smo povedali v omenjenem članku.

NEW YORK — V puščavi Las Vegas v Nevadi so Amerikanci začeli z atomskimi eksperimenti. V petek je neko letalo odrglo prvo atomsko bombo.

VLADA Z.D.A. SE NE ODNEHA OD PROVOKACIJ PROTI KITAJSKI

Laburisti predlagajo za Formozo plebiscit po odstranitvi Čangove tolpe

Namen konference SEATO v Bangkoku je držati azijske narode na brzdi - Kitajska in Viet Nam se bosta udeležili konference azijskih in afriških narodov

Ceprav je neposredna nevarnost oboroženega spopada v Formozski ožini po zaslugi hladnokrvnosti Kitajske napram številnim ameriškim in Kanadskim vojakom, vendar Amerika še vedno dela na tem da bi čim bolj zaostri položaj na Daljnem vzhodu in našla pretvezo za sprožitev vojaškega spopada. Iz Dullesovih izjav prejšnjega tedna, izhaja, da si ZDA prisvajajo pravico intervenirati na strani Čang Kaj Saka tudi na kitajskih obrežnih otokih.

Pripravi vojne proti LR Kitajske in proti osvobodilnim gibanjem kolonialnih in odvisnih narodov je namenjena konferenca SEATO, ki se je začela v sredo v siamski prestolnici Bangkok. Poleg

predstavnika Združenih držav so se udeležili konferenčne zastopniki vseh ostalih članic SEATO, Velike Britanije, Francije, Avstralije, Nove Zelandije, Pakistana, Filipinov in Tajlandije (Siam). Na dnevnem redu so vprašanja: borba proti »prevrtnim« manevrom in napadom ter pomoč državam, ki bi postale žrtve teh napadov in manevrov, ter splošni obrambni ukrepi. Pri tem je treba računati na samovoljno ameriško tolmachenje, po katerem smatrazo ZDA za enopadno tudi osvobodilno gibanje kolonialnih narodov. Sprito tega se bodo smatrali Američani pooblaščen, da intervenirajo ne samo v državah članicah SEATO, marveč tudi v drugih azijskih državah, kot na pr. v Indoneziji, Indokini, Južni Koreji in dr., če bi bil obstoječi režim ogrožen po ljudskih gibanjih.

Kakršni koli bodo sklepi konference v Bangkoku, je gotovo, da ne bodo predstavljali volje azijskih narodov; kajti ti so le v zelo neznatni meri zastopani v SEATO: Pakistan, Filipini in Tajlandija, in še te predstavljajo vlade, ki ne uživajo zaupanja lastnega ljudstva. Nasproti temu, Ameriki uslužbenim vladam pa stoji vsi ostali azijski narodi, ki se ne glede na svojo notranjo ustroj protivo vsakršni nadvladi tujih imperialističnih sil in zahtevajo pravico samoodločbe narodov. In prav te države se vedno bolj povezujejo v obrambno zvezo, ki ne priznava nobene zunanje oblasti in gospodarskega predkva V ta namen je pet držav skupine Colombo (Indija, Ceylon, Birmanija, Pakistan in Indonezija) povabila 25 azijskih in afriških držav, naj se udeležijo konference, ki bo aprila v Bandungu (Java). Poleg drugih sta v zadnjem času sprejeli vabilo tudi LR Kitajska in LR Viet Nam, kar bo dalo konferenci še prav posebno velik pomen.

Kljub vsemu pa ostaja spor glede Formoze in otokov v ožini med Formozo in kitajsko celino še vedno glavno točko napetosti na Daljnem vzhodu. Diplomacija ZDA skuša na vse načine utrditi položaj svojemu varovanemu Čang Kaj Soku. Po izpodbijem poskusa, da bi OZN razpravljala o »ureditvi« spora glede kitajskih otokov pod Čangovo oblastjo, je sprožila Amerika nov manever, po katerem naj bi o tem vprašanju razpravljala posebna konferenca, na kateri bi poleg LR Kitajske sedeli tudi Čang Kaj Šek. Toda Kitajska je to odločno odklonila, ker se z izdajalcem Čangom nima o ničemer pogajati, niti nima nihče pravice vitiati se v njene notranje zadeve, ko hoče do konca osvoboditi kitajsko narodno ozemlje. To osvobodilneje se tudi v resnici nadaljuje.

Prav v nedeljo so kitajske ljudske čete osvobodile nadaljnjih pet otokov ob obali. Nasproti stališču britanske vlade, ki podpira Čangokajško prisotnost na konferenci o vprašanju Formoze, pa so laburisti zavzeli odločno stano. Sprito tega se bodo smatrali Američani pooblaščen, da intervenirajo ne samo v državah članicah SEATO, marveč tudi v drugih azijskih državah, kot na pr. v Indoneziji, Indokini, Južni Koreji in dr., če bi bil obstoječi režim ogrožen po ljudskih gibanjih.

Kakršni koli bodo sklepi konference v Bangkoku, je gotovo, da ne bodo predstavljali volje azijskih narodov; kajti ti so le v zelo neznatni meri zastopani v SEATO: Pakistan, Filipini in Tajlandija, in še te predstavljajo vlade, ki ne uživajo zaupanja lastnega ljudstva. Nasproti temu, Ameriki uslužbenim vladam pa stoji vsi ostali azijski narodi, ki se ne glede na svojo notranjo ustroj protivo vsakršni nadvladi tujih imperialističnih sil in zahtevajo pravico samoodločbe narodov. In prav te države se vedno bolj povezujejo v obrambno zvezo, ki ne priznava nobene zunanje oblasti in gospodarskega predkva V ta namen je pet držav skupine Colombo (Indija, Ceylon, Birmanija, Pakistan in Indonezija) povabila 25 azijskih in afriških držav, naj se udeležijo konference, ki bo aprila v Bandungu (Java). Poleg drugih sta v zadnjem času sprejeli vabilo tudi LR Kitajska in LR Viet Nam, kar bo dalo konferenci še prav posebno velik pomen.

Kljub vsemu pa ostaja spor glede Formoze in otokov v ožini med Formozo in kitajsko celino še vedno glavno točko napetosti na Daljnem vzhodu. Diplomacija ZDA skuša na vse načine utrditi položaj svojemu varovanemu Čang Kaj Soku. Po izpodbijem poskusa, da bi OZN razpravljala o »ureditvi« spora glede kitajskih otokov pod Čangovo oblastjo, je sprožila Amerika nov manever, po katerem naj bi o tem vprašanju razpravljala posebna konferenca, na kateri bi poleg LR Kitajske sedeli tudi Čang Kaj Šek. Toda Kitajska je to odločno odklonila, ker se z izdajalcem Čangom nima o ničemer pogajati, niti nima nihče pravice vitiati se v njene notranje zadeve, ko hoče do konca osvoboditi kitajsko narodno ozemlje. To osvobodilneje se tudi v resnici nadaljuje.

Prav v nedeljo so kitajske ljudske čete osvobodile nadaljnjih pet otokov ob obali. Nasproti stališču britanske vlade, ki podpira Čangokajško prisotnost na konferenci o vprašanju Formoze, pa so laburisti zavzeli odločno stano. Sprito tega se bodo smatrali Američani pooblaščen, da intervenirajo ne samo v državah članicah SEATO, marveč tudi v drugih azijskih državah, kot na pr. v Indoneziji, Indokini, Južni Koreji in dr., če bi bil obstoječi režim ogrožen po ljudskih gibanjih.

Kakršni koli bodo sklepi konference v Bangkoku, je gotovo, da ne bodo predstavljali volje azijskih narodov; kajti ti so le v zelo neznatni meri zastopani v SEATO: Pakistan, Filipini in Tajlandija, in še te predstavljajo vlade, ki ne uživajo zaupanja lastnega ljudstva. Nasproti temu, Ameriki uslužbenim vladam pa stoji vsi ostali azijski narodi, ki se ne glede na svojo notranjo ustroj protivo vsakršni nadvladi tujih imperialističnih sil in zahtevajo pravico samoodločbe narodov. In prav te države se vedno bolj povezujejo v obrambno zvezo, ki ne priznava nobene zunanje oblasti in gospodarskega predkva V ta namen je pet držav skupine Colombo (Indija, Ceylon, Birmanija, Pakistan in Indonezija) povabila 25 azijskih in afriških držav, naj se udeležijo konference, ki bo aprila v Bandungu (Java). Poleg drugih sta v zadnjem času sprejeli vabilo tudi LR Kitajska in LR Viet Nam, kar bo dalo konferenci še prav posebno velik pomen.

Jutri, v nedeljo ob 10. uri bo v gledališču Rossetti SPOMINSKA SVEČANOST ob 10. obletnici smrti

EUGENIA CURIELA

O njegovem življenju in delu bo govoril poslanec

CORRADO BONFANTINI

predsedoval bo glavni tajnik FGCI Enrico Berlinguer

VABLJENI VSI

VLADA Z.D.A. SE NE ODNEHA OD PROVOKACIJ PROTI KITAJSKI

Laburisti predlagajo za Formozo plebiscit po odstranitvi Čangove tolpe

Namen konference SEATO v Bangkoku je držati azijske narode na brzdi - Kitajska in Viet Nam se bosta udeležili konference azijskih in afriških narodov

Ceprav je neposredna nevarnost oboroženega spopada v Formozski ožini po zaslugi hladnokrvnosti Kitajske napram številnim ameriškim in Kanadskim vojakom, vendar Amerika še vedno dela na tem da bi čim bolj zaostri položaj na Daljnem vzhodu in našla pretvezo za sprožitev vojaškega spopada. Iz Dullesovih izjav prejšnjega tedna, izhaja, da si ZDA prisvajajo pravico intervenirati na strani Čang Kaj Saka tudi na kitajskih obrežnih otokih.

Pripravi vojne proti LR Kitajske in proti osvobodilnim gibanjem kolonialnih in odvisnih narodov je namenjena konferenca SEATO, ki se je začela v sredo v siamski prestolnici Bangkok. Poleg

predstavnika Združenih držav so se udeležili konferenčne zastopniki vseh ostalih članic SEATO, Velike Britanije, Francije, Avstralije, Nove Zelandije, Pakistana, Filipinov in Tajlandije (Siam). Na dnevnem redu so vprašanja: borba proti »prevrtnim« manevrom in napadom ter pomoč državam, ki bi postale žrtve teh napadov in manevrov, ter splošni obrambni ukrepi. Pri tem je treba računati na samovoljno ameriško tolmachenje, po katerem smatrazo ZDA za enopadno tudi osvobodilno gibanje kolonialnih narodov. Sprito tega se bodo smatrali Američani pooblaščen, da intervenirajo ne samo v državah članicah SEATO, marveč tudi v drugih azijskih državah, kot na pr. v Indoneziji, Indokini, Južni Koreji in dr., če bi bil obstoječi režim ogrožen po ljudskih gibanjih.

Kakršni koli bodo sklepi konference v Bangkoku, je gotovo, da ne bodo predstavljali volje azijskih narodov; kajti ti so le v zelo neznatni meri zastopani v SEATO: Pakistan, Filipini in Tajlandija, in še te predstavljajo vlade, ki ne uživajo zaupanja lastnega ljudstva. Nasproti temu, Ameriki uslužbenim vladam pa stoji vsi ostali azijski narodi, ki se ne glede na svojo notranjo ustroj protivo vsakršni nadvladi tujih imperialističnih sil in zahtevajo pravico samoodločbe narodov. In prav te države se vedno bolj povezujejo v obrambno zvezo, ki ne priznava nobene zunanje oblasti in gospodarskega predkva V ta namen je pet držav skupine Colombo (Indija, Ceylon, Birmanija, Pakistan in Indonezija) povabila 25 azijskih in afriških držav, naj se udeležijo konference, ki bo aprila v Bandungu (Java). Poleg drugih sta v zadnjem času sprejeli vabilo tudi LR Kitajska in LR Viet Nam, kar bo dalo konferenci še prav posebno velik pomen.

Kljub vsemu pa ostaja spor glede Formoze in otokov v ožini med Formozo in kitajsko celino še vedno glavno točko napetosti na Daljnem vzhodu. Diplomacija ZDA skuša na vse načine utrditi položaj svojemu varovanemu Čang Kaj Soku. Po izpodbijem poskusa, da bi OZN razpravljala o »ureditvi« spora glede kitajskih otokov pod Čangovo oblastjo, je sprožila Amerika nov manever, po katerem naj bi o tem vprašanju razpravljala posebna konferenca, na kateri bi poleg LR Kitajske sedeli tudi Čang Kaj Šek. Toda Kitajska je to odločno odklonila, ker se z izdajalcem Čangom nima o ničemer pogajati, niti nima nihče pravice vitiati se v njene notranje zadeve, ko hoče do konca osvoboditi kitajsko narodno ozemlje. To osvobodilneje se tudi v resnici nadaljuje.

Prav v nedeljo so kitajske ljudske čete osvobodile nadaljnjih pet otokov ob obali. Nasproti stališču britanske vlade, ki podpira Čangokajško prisotnost na konferenci o vprašanju Formoze, pa so laburisti zavzeli odločno stano. Sprito tega se bodo smatrali Američani pooblaščen, da intervenirajo ne samo v državah članicah SEATO, marveč tudi v drugih azijskih državah, kot na pr. v Indoneziji, Indokini, Južni Koreji in dr., če bi bil obstoječi režim ogrožen po ljudskih gibanjih.

Kakršni koli bodo sklepi konference v Bangkoku, je gotovo, da ne bodo predstavljali volje azijskih narodov; kajti ti so le v zelo neznatni meri zastopani v SEATO: Pakistan, Filipini in Tajlandija, in še te predstavljajo vlade, ki ne uživajo zaupanja lastnega ljudstva. Nasproti temu, Ameriki uslužbenim vladam pa stoji vsi ostali azijski narodi, ki se ne glede na svojo notranjo ustroj protivo vsakršni nadvladi tujih imperialističnih sil in zahtevajo pravico samoodločbe narodov. In prav te države se vedno bolj povezujejo v obrambno zvezo, ki ne priznava nobene zunanje oblasti in gospodarskega predkva V ta namen je pet držav skupine Colombo (Indija, Ceylon, Birmanija, Pakistan in Indonezija) povabila 25 azijskih in afriških držav, naj se udeležijo konference, ki bo aprila v Bandungu (Java). Poleg drugih sta v zadnjem času sprejeli vabilo tudi LR Kitajska in LR Viet Nam, kar bo dalo konferenci še prav posebno velik pomen.

Kljub vsemu pa ostaja spor glede Formoze in otokov v ožini med Formozo in kitajsko celino še vedno glavno točko napetosti na Daljnem vzhodu. Diplomacija ZDA skuša na vse načine utrditi položaj svojemu varovanemu Čang Kaj Soku. Po izpodbijem poskusa, da bi OZN razpravljala o »ureditvi« spora glede kitajskih otokov pod Čangovo oblastjo, je sprožila Amerika nov manever, po katerem naj bi o tem vprašanju razpravljala posebna konferenca, na kateri bi poleg LR Kitajske sedeli tudi Čang Kaj Šek. Toda Kitajska je to odločno odklonila, ker se z izdajalcem Čangom nima o ničemer pogajati, niti nima nihče pravice vitiati se v njene notranje zadeve, ko hoče do konca osvoboditi kitajsko narodno ozemlje. To osvobodilneje se tudi v resnici nadaljuje.

Prav v nedeljo so kitajske ljudske čete osvobodile nadaljnjih pet otokov ob obali. Nasproti stališču britanske vlade, ki podpira Čangokajško prisotnost na konferenci o vprašanju Formoze, pa so laburisti zavzeli odločno stano. Sprito tega se bodo smatrali Američani pooblaščen, da intervenirajo ne samo v državah članicah SEATO, marveč tudi v drugih azijskih državah, kot na pr. v Indoneziji, Indokini, Južni Koreji in dr., če bi bil obstoječi režim ogrožen po ljudskih gibanjih.

Kakršni koli bodo sklepi konference v Bangkoku, je gotovo, da ne bodo predstavljali volje azijskih narodov; kajti ti so le v zelo neznatni meri zastopani v SEATO: Pakistan, Filipini in Tajlandija, in še te predstavljajo vlade, ki ne uživajo zaupanja lastnega ljudstva. Nasproti temu, Ameriki uslužbenim vladam pa stoji vsi ostali azijski narodi, ki se ne glede na svojo notranjo ustroj protivo vsakršni nadvladi tujih imperialističnih sil in zahtevajo pravico samoodločbe narodov. In prav te države se vedno bolj povezujejo v obrambno zvezo, ki ne priznava nobene zunanje oblasti in gospodarskega predkva V ta namen je pet držav skupine Colombo (Indija, Ceylon, Birmanija, Pakistan in Indonezija) povabila 25 azijskih in afriških držav, naj se udeležijo konference, ki bo aprila v Bandungu (Java). Poleg drugih sta v zadnjem času sprejeli vabilo tudi LR Kitajska in LR Viet Nam, kar bo dalo konferenci še prav posebno velik pomen.

Posebni statut najboljša avtonomija

Čudno stališče dr. Dekleve in njegove skupine

Kot je razvidno iz »Primorskega dnevnika« od sobote, je dr. Dekleva preko obeh tržaških radijskih postaj podal izjavo glede stališča Slovensko-italijanske ljudske fronte do vprašanja deželne avtonomije. V svoji izjavi je zavzel popolnoma nedvoumno stališče, po katerem naj se iz videmske in goriske pokrajine ter iz Trsta z ozemljem stori avtonomna dežela Furlanija-Juljska Krajina, ki naj dobi po italijanski ustavi predvidene avtonomne pravice.

Sprito tega nepričakovano stališče dr. Dekleve in njegove politične skupine se je Slovenec, pa tudi prenekatemu Italijanu na Tržaškem samo po sebi porodilo vprašanje, čemu se ta politična skupina kar nenkrat ogreva za deželno avtonomijo, v kateri naj bi bilo vključeno tudi Tržaško ozemlje. Saj ima Trst z ozemljem zagotovljeno mnogo širšo avtonomijo, kot jo more dati italijanska ustava, po Spomenici o sporazumu in njenih prilagah, zlasti Posebnem statutu in Deklaraciji o človeških pravicah, ki imajo poleg drugega tudi to prednost, da predstavljajo med-

narodne listine, katerih na more spremeniti niti italijanski parlament niti katere koli druga državna oblast.

Cemu naj se danes, torej, odpočujemo pravici, ki so nam zajamčene po mednarodni pogodbi? Cemu naj na pr. Slovenec pristojevalno odvrtno močno orožje Posebnega statuta, v katerem so nam zagotovljene precej široke manjšinske pravice. Cemu naj bi se mi Tržani sami od sebe odpovedali pravicam iz Deklaracije OZN, katero je Italija obvezana spo

NOVA MIROLJUBNA POBUDA SOVJETSKE VLADE PRI O.Z.N.

ZSSR za uničenje atomskih bomb in za ustavitev nadaljnjega oboroževanja

Sprčo strašne nevarnosti, ki jo predstavljajo jedrna orodja za vse človeštvo, se Sovjetska zveza neprestano trudi, da bi odvrnila grožnjo popolnega uničenja življenja na zemlji, ki bi ga mogla povzročiti nova moderna vojna, v kateri bi nedvomno prišlo do uporabe atomskih in vodikovih bomb. Ta skrb in prizadevanja kaže na izrazu v vseh njenih dejanjih in predlogih, ki jih je že neštokrat postavila na raznih mednarodnih forumih, predvsem pa v Organizaciji združenih narodov, ki predstavlja najpovprečnejšo organizacijo današnjih dni.

Pri nedavnem intervjuju predsednika ministrskega sveta ZSSR maršala Bulganina, ki ga je imel z nekaterimi vidnimi predstavniki ameriškega tiska, je prišla ponovno do izraza ta skrb v obliki novih predlogov, ki so jih vsi miroljubni narodi z navdušenjem pozdravili. Ameriški novinarji so sovjetskemu državniku postavili vprašanje, če bi bila sovjetska vlada, v pričakovanju prepovedi proizvodnje jedrnih orodij, pripravljena vzeti v poštev možnost sklenitve sporazuma z ZDA in ostalimi zavezničnimi državami za omejitve števila preizkusnih razstrelitev, ki bi jih smeli izvesti vsako leto, ter sporazuma o nadzorovanju te omejitve. Tov. Bulganin je sicer povolno sprejel ta vprašanje, toda vztrajal je na potrebi, da se vprašanje nevarnosti, ki jo predstavljajo atomska orodja radikalno reši. Izjavil je, da ZSSR pripravlja razpravljati o prepovedi proizvodnje sredstev za množično uničevanje in o prepovedi hranjenja atomskih bomb ter uničenja vsega, kar je bilo doslej ustvarjenega na področju atomskega orožja. S praktičnega vidika, ni imel predlog ameriških novinarjev nobenega pomena za narode, kajti orožje, ki so ga doslej nakopili, bi ostalo v skladiščih ene in druge strani in atomska vojna bi lahko nastala v vsakem trenutku. Podčrpal je, da je prepoved uporabe in posesti jedrnih uničevalnih sredstev edina prava pot, in do takšnega sporazuma je treba priti, če se hoče preprečiti vojna in doseči mir ter zadovoljiti težnjam zaskrbljenih ljudskih množic.

Predlog, ki ga je izrazil tov. Bulganin v intervjuju z ameriški novinarji, je sovjetska vlada v petek tudi uradno predložila v pododboru OZN za razorožitev. Dodatno k

Atomski top strelja do razda je 35 km — Uničevalna moč atomske granate je sicer 4-krat manjša od atomske bombe, zato pa lahko top izstrelji vsa ki dve minuti eno granato.

prejšnjim predlogom v zvezi z razorožitvijo je sovjetska vlada postavila dve točki, za kateri naj bi se obvezale vse

države, in sicer: 1. uničiti vse zaloge atomskih in vodikovih bomb ter uporabiti njihovo jedrni material izključno v miroljubne namene, 2. ohraniti oborožene sile na ravni od 1. januarja 1955 in ne povečati vojskhal preko že predvidenih proračunov za tekoče leto. Ti ukrepi naj bi bili pod strogo mednarodno kontrolo.

Obenem predlaga vlada ZSSR, naj bi OZN sprejela pobudo za sklicanje svetovne konference za atomsko in klasično razorožitev, ki naj bi se vršila že letos in katere naj bi se udeležile vse države, brez izjeme, ali so članice OZN ali ne.

Z novimi predlogi je sovjetska vlada izrazila splošno razpoloženje vseh držav, ki hoče uničenje jedrnega orožja. To razpoloženje prihaja vsak dan bolj do izraza. V notji je poudarjeno, da esamo popolna prepoved atomskih in vodikovih bomb, s prepovedjo njihove uporabe in njihovih zalog more dokončno oddaliti nevarnost atomske vojne; to je problem, ki ga morajo skušati rešiti vse države brez izjeme, kajti vse imajo enak interes pri tem.

Novi predlogi Sovjetske zveze bodo prišli pred pododbor OZN za razorožitev, ki se sestane v Londonu 25. februarja in ki ima veliko odgovornost pred vsem svetom za to, ali bo dosežena dokončna pomiritve in razorožitev ter odstranjen pošast atomskega u-

ničanja, ali pa bo ostalo pri starem in bo človeštvo še nadalje trepetalo za svoj obstanek, ki naj bi ostal v rokah

svečom podpisala apel Svetovnega sveta miru, ki ga danes podpisujejo po vsem svetu milijoni in milijoni ljudi.

Na ta način je Sovjetska zveza, po vzgledu prvega parizanskega miro, nepozabnega tov. Stalina, svetoval pred vsem

Fuzija velikih bank v ZDA

NEW YORK — Ena izmed največjih trgovskih bank v ZDA — Bankers Trust Company, ki je v rokah Morganove, je objavila svoj načrt, po katerem se namerava združiti z denarnim zavodom »Public National Trust Company«.

Vloge nove banke bodo preselile dve in pol milijarde dolarjev. Po pisanju ameriškega tiska je to odgovor Morganove skupine na nedavno odločitev »Chase National Bank«, ki je v rokah Rockefellerja, da se združi z »Bank of Manhattan«, in izprizuje naraščajočo rivaliteto med največjimi finančnimi skupinami v ZDA. Fuzija bank dokazuje, da se vse bolj stiska obroč Rockefellerjev, Morganov in drugih finančnih skupin, ki obvladujejo bančni sistem v Združenih državah.

FORDOVO PREMOŠENJE
Vse premoženje družbe Ford Motor Co. je bilo cenjeno na koncu leta 1953 na eno milijardo 895 milijonov 134 tisoč dolarjev. V teku leta 1953 se je, v primeri s prejšnjim letom, zvišalo za 135 milijonov.

Z.M.P. BRANI KORISTI NAŠIH KMETOV

Za bolezensko zavarovanje in za ureditev obmejnega prometa

Pismo Zveze malih posestnikov mešani komisiji za obmejni promet Čimprej naj se pri nas uveljavi zakon o obveznem zavarovanju kmetov

Izvedli smo, da je Zveza malih posestnikov preučila dve važni vprašanji, glede bolniškega zavarovanja kmetov ter glede obmejnega prometa.

Od merodajnih oblasti je zahtevala razgetitve zakona o bolniškem zavarovanju, ki že velja v Italiji, tudi na naše O-zemlje. Ta zakon ni najboljši, vendarle predstavlja velik korak naprej na socialnem področju za našega kmeta; da bi e zakon izpopolnil v korist kmetov, pa zavisi od konkretnih borbe vseh zainteresiranih kmetov samih. To bodo kmetje dosegli le v enotni borbi in v tesnem sodelovanju z delavskimi množicami.

Zveza malih posestnikov je ta cilj zasledovala od svoje ustanovitve in se prej, ko se je imenovala Kmetijski sindikat, ustanovljen leta 1945, ki je zastopal vse svoje sile in napore v korist našega kmeta.

V zadnjem času z zadovoljstvom opažamo zanimanje za enotno sodelovanje tudi od strani organizacije, ki je nastala pred par leti. Ta organizacija ima svoje sestanke po vaseh, glede katerih nimamo nič proti, posebno če se na teh sestankih govori resnica in navdušeno kmetje za enotnost. Tolmačenje našim kmetom, da je Zveza malih posestnikov nastala potem, ko je bila ustanovljena Kmetijska zveza, in da je močno škodovala enotnosti naših kmetov — kot se je izrazil gospod M. K. na nekem sestanku, ki je bil malo preveč! Takšno poročanje je nesrečno in ne krepi enotnosti.

Upamo, da ne boste jutri zadrževali resnici na ljubo, da so bili razredni sindikati ustanovljeni, predno je bila ustanovljena Zveza dela!

Cilj Zveze malih posestnikov je in ostane pomagati našemu kmetu pri njegovih borbah za vsakdanji obstoj ter prispevati k temu, da pridemo do čim enotnejših akcij; za to je pripravljen podpreti vse akcije, ki so koristne za zaščito njegovih interesov ter organizirano sodelovanje. V temu duhu je bilo tudi prejšnji teden objavljeno splošno navedeno pismo.

smo. Upati je, da bodo merodajne oblasti upoštevale želje in potrebe našega kmeta.

Italijansko-jugoslovanski mešani komisiji za trgovski promet med obema conama

VIDEM
Podpisana Zveza se obrača na cenji komisijo z živo prošnjo, naj pri svojem delu kar najbolj upošteva sledeče:

Kmetopolje našega ozemlja so bili težko prizadeti zaradi novih meja, aocenjenih naprej po mirni pogodbi, nedavno pa po Londonški spomenici. Komisija bi mogla v določen meri popraviti te neuspešnosti z ureditvijo obmejnega prometa na način, da bi mogli kmetje, živeči v krajih, ki so prišli pod Italijo ali pod njeno upravo, ponovno nabavljati semena, semenski krompir, trtne in druge sadke, zbirno za reje itd. v krajih, ki so prišli pod Jugoslavijo in da bi kmetje, bivajoči v jugoslovanski coni ponovno lahko prodajali svoje proizvode in kupovali potrebno blago tostran obmejne crte. Smatramo nadalje, da je treba poskrbeti, da bi se obmejni pas, v katerem se bodo vršile omejenne izmenjave, raztezal čim globlje, kar preko 15-20 km, tako v notranjosti italijanskega na eni kot jugoslovanskega ozemlja na drugi strani, da bi zajemal Tržaško ozemlje, pod upravo Italije in v koprski ter bujski okraj pod upravo Jugoslavije, ter da bi bil obseg dovoljenih izmenjav ali dogovornjakega zneska čim višji.

Z uveljavitvijo takšnih ukrepov bi bila korist za kmete določenih sektorjev še večja, okoristilo bi se večje številu prizadetih bodisi tostran kar onstran obmejne crte. Da bi bile bolj učinkovite koristi, ki jih tako potrebuje naš prebivalstvo, tako težko prizadeto po razkosanju, zahtevamo da se promet razvija preko vseh obmejnih prehodov po vseh kolovoznih cestah in vsakomerno, namesto samo nekatere dnt v tednu, kot se to sedaj dogaja.

Enako bi bilo potrebno v največji meri olajšati izdajanje prehodnih propustnic za kmetovale, ki prebivajo v eni od obeh con in imajo ali obdelujejo polja v drugi coni. Zamude in težave, ki se postavljajo pri izdajanju teh dovoljenj, so dostoj

vekrat povzročale resno škodo prizadetim kmetom, ki želijo in pričakujejo, da bodo odstranjene nastete ovire, kar bi bilo koristno ne samo njim, marveč tudi gospodarstvu obeh con, Italije in Jugoslavije.

Z odličnimi pozdravi,
Za tajništvo
MARIJ GERBEC

V Čileju je vedno težje
MONTEVIDEO — Čilski tisk priznava, da je gospodarsko stanje države vedno težje zaradi prevlade ameriških monopolov. Inflacija je tako velika, da ji vlada ne bo kos; deficit državnega proračuna in trgovske bilance se neustopno poveča. Lani ni mogla republika Čile zaradi velikega pomanjkanja tuje valute uvoziti blaga in življenjskih potreb-

ščin, ki jih nujno potrebuje; tako je na pr. uvozila samo 64% potrebnega sladkorja, 80 odst. petrola, 50 odst. poljskih strojev in rudniške opreme ter 60 odst. bombah. Po ložaj bo ostal letos posebno kritičen. Po uradnih računih bo Čile dobil tuje valute v vrednosti 300 milijonov dolarjev, dočim bi potreboval najmanj 400 milijonov dolarjev za uvoz najpotrebnejših blaga.

Težko gospodarsko stanje hudo prizadeva življenjski standard delovnih množic. Cene najnujnejšim življenjskim potrebščinam bliskovito naraščajo; posebno se je podražilo meso, mleko, sadje in zelenjava, pravtako tudi najemnine. List »La Nacion« piše, da »edelevalci in uradniki težko tolko zaslužijo, da bi zmogli novo zvišanje cen«.

KONCERT SLEPEGA PIANISTA

15. januarja je koncertiral slepi gorški pianist Gabrijel Devetak. Ljubljanska koncertna publika je poznano tenkolušna, da to vedo tudi vsevoljni umetniki. Da pa tenkostrojnost ni njena slabost, to pa je dokazala tega večera Kdor je pričakoval običajne revije krznih plaščev, večernih oblač in najnovjših klenklov prišel v odlični klenklov ozračju, ta na svoj kraj ni prišel. Te lepote se v polni paradi in številu prikažejo predvsem, če na odru zadisi po kakih pariških parfumi. Čim se pojavi na primer dolarska pianistka, ki k vsakemu komadu menja toleto, ji je uspeh vnaprej zagotovljen. Pogled v dvorano je bil to pot dokaj neobičajen: na pol je bila pražna, polovico pa je — razen redkih častnih izjem zasedlo drugo občinstvo kot običajno, priprosteje in nedvomno topleše; napeto je poslušalo mnogo mladih nesrečnikov s črnimi očali čez umrle oči. To neobičajno občinstvo pa je prišlo na svoje in s priznanji mlademu umetniku in štedilo. (»Slovenski poročalec« 18.1.55.)

1600 KNJIG BO IZSLO LETOS

Na sestanku jugoslovanskih založb so sklenili posvetiti več pozornosti izdajanju znanstvenih popularnih knjig. Po načrtu bodo založbe izdale v 1955 letu okoli 1600 knjig domačih in tujih avtorjev. Od približno 700 knjig beletristike bo ena tretjina domaćih književnikov. Prav to bo bodo založbe izdale večje število knjig strokovne in o troške literature.

IZKORISCANJE VAJENCEV
Se vedno so primeri, da obrtniški vajenci tretjega leta obrti tik pred zaključkom vajeništva in ko že imajo vse kvalifikacije, dobijo samo 3.000 din mesečne plače. Delavci istih kvalifikacij pa imajo tri do štirikrat več. To je še posebno značilno za vajence pri privatnih delodajalcih. Njih plače so od 300 do 1.000 din, medtem ko delodajalec z njihovo pomočjo zasluži mesečno nad 30.000 din. Poleg tega učence dela nad 8 ur. V okraju Kiseljak je nad 90 vajencev, izmed katerih 30 nebrav ne prejme 3.000 din, čeprav plačujejo stanovanje in hrano po 4.000 din. Postavlja se vprašanje, kako se bodo ti vajenci obrekli, kaj bo

VOLITVE V VZAJEMNE BLAGAJNE NA GORIŠKEM

Slovenci naj postavijo enotne kandidatne liste

Med 9. in 14. marcem se bodo vršile v gorški pokrajini volitve za glavne svete občinskih vzajemnih bolniških blagajn, predvidenih v zakonu o obvezni bolniški pomoči za neposredne obdelovalce. Volilni bodo vsi lastniki kmetij, ki so vpisani v posebnih seznamih, položenih v vsaki občini.

Po zakonu bodo glavni sveti vzajemnih blagajn imeli naloge, določiti načine in meje delovanja splošne zdravniške in porodniške pomoči, sestavljati proračune, določati morebitne dopolnilne prispevke ter druge važne naloge.

Med 9. in 14. marcem se bodo vršile v gorški pokrajini volitve za glavne svete občinskih vzajemnih bolniških blagajn, predvidenih v zakonu o obvezni bolniški pomoči za neposredne obdelovalce. Volilni bodo vsi lastniki kmetij, ki so vpisani v posebnih seznamih, položenih v vsaki občini.

Po zakonu bodo glavni sveti vzajemnih blagajn imeli naloge, določiti načine in meje delovanja splošne zdravniške in porodniške pomoči, sestavljati proračune, določati morebitne dopolnilne prispevke ter druge važne naloge.

Toda zakon, kolikor se tiče volitev, predvideva protidemokratski volilni sistem. V činu 29 je rečeno, da bo lista, ki bo prejela največje število glasov, dobila vsa mesta svetovalec in pregledovalec računov. Druge liste ne bodo imele in tako zadovoljili svoje apetite, kot se je zgodilo pri agrarnih koncilijih, na škodo vseh kmetovalec. Ti nameni »bononi« (v naši pokrajini jih vodi kar Ballaben) so bili večkrat izraženi v njihovem časopisu (n. gr. »Coltivatore friulano« od preteklega decembra) in v raznih zidnih glasov.

Ta sistem so vsilili poslanec Bonomi in njegovi prijatelji liberalci in fašisti, da bi imeli v svojih rokah vzajemne blagajne in tako zadovoljili svoje apetite, kot se je zgodilo pri agrarnih koncilijih, na škodo vseh kmetovalec. Ti nameni »bononi« (v naši pokrajini jih vodi kar Ballaben) so bili večkrat izraženi v njihovem časopisu (n. gr. »Coltivatore friulano« od preteklega decembra) in v raznih zidnih glasov.

Resnica je pa ta, da če zakon danes predvideva ne samo bolniško pomoč, temveč tudi zdravniško, porodniško in pomoč specialista ter letni vladni prispevek v višini 1.500 lir na osebo, ki ima pravico do pomoči, je to zasluha kme-

čih borb pod vodstvom Confe-derterre (Zveza obdelovalcev zemlje) ter vztrajne borbe, ki so jo v parlamentu vodili komunisti in socialistični poslanci. Nobeden kmet ne bo pozabil, da je hotel Bonomi dopustiti samo združenje v bolni-čar, z vsemi stroški v breme kmetovalec.

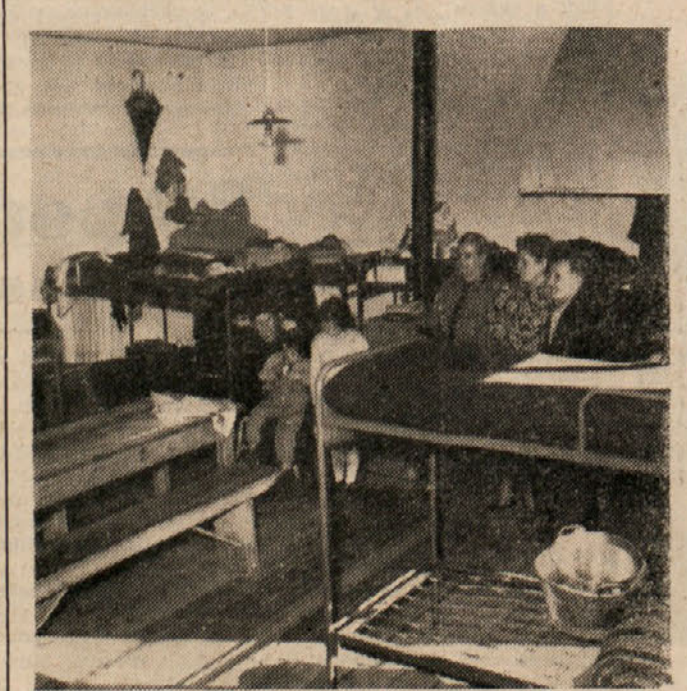
V naši pokrajini se Bonomi-jevi in Juljski sindikat (to se pravi sindikat grofa Attems in baronice Tacco) trudita, da bi postavila v vodstvo vzajemnih blagajn svoje enajzve-nejše tudi v slovenskih vaseh, pri čemer se sami poglašajo za zaščitnike kmetov.

Toda tudi ob tej priliki ne morejo slovenske kmetje pozabiti na nekatera važna dejstva.

Gospod. Ballaben, voditelj Bonomi-jevih sindikatov in grof Attems, predsednik »Juljskih sindikatov«, v polnem soglasju, sta 16. novembra 1954 v neki spomenici ministru Medici zahtevala 100 milijonov letno, ki bi jih bilo treba razdeliti med velike posestnike pokrajine za »vzdrževanje ita-lijanstva v obmejnih conah«, kajti po mnenju Attems in Ballabena »če bo sedanja situacija trajala še nadalje, ne samo da bo obmejni pas še nadalje kot selaj gospodarsko propadal, temveč bo ita-lijansko poljedelsko prebivalstvo dokončno zapustilo«. Iz tega razloga je zanje politični priobem »zelo tehten«. Za kogar razume govorico teh lju-žli je jasno, da oni hočejo de-lar zato, da bi nadaljevali z raznarodovalno akcijo, ki jo je začel fašizem.

Vse to dokazuje tudi dejstvo, da se je v sporu najemni-kov iz Pevme in Oslavja proti »Ente Tre Venezie« Balla-ben postavil na stran onih, ki hočejo izgnati slovenske kme-tje iz pevmških polj.

Spominjajoč se teh dejstev je jasno, da slovenske kmetje ne bodo mogli nikoli najti o-brambe svojih pravic in pod-por pri svojih zahtevah med voditelji teh organizacij,

Pegunci z Miljskih hribov v zasilnem stanovanju. Kdaj se bodo oblasti zganile ter poskrbele tem nesrečnikom človeka dostojno bivališče?

Po socialističnem svetu

KULTURNI RAZVOJ NA POLJSKEM

VARSAVA — Državni izdatki za kužuro in socialne potrebe so letos za 34% višji od leta 1953. Zelo hitro narašča po vsej državi število gledališč, kulturnih domov, prosvetnih krožkov, knjižnic itd. V Dabrowi Gorniezi grade za rudarje kulturni dom, ki bo za Palačo kulture v Varšavi najvišja stavba v državi. V njej bo gledališče s 1.000 sedeži, velika čitalnica, knjižnica in nad 60 dvoran za kulturno delavnost diletantskih društev. Velike kulturne domove grade tudi v Bydgoszu in mnogih drugih mestih ter industrijskih središčih.

A tudi dežela hitro spreminja nekdanji videz kulturne zapuščenosti in zaostalosti. Po vojni je bilo v poljskih vaseh odprtih nad 1.500 kinematograf, preko 3.000 stalnih knjižnic ter ustanovljenih nad 35.000 potujočih knjižnic.

PORAST NAKUPOV V ALBANJI

TIRANA — Po zaslugi povečane poljedelske proizvodnje in obsežnih gospodarskih zvez z ZSSR in ljudskimi demokracijami stalno narašča prodaja na drobno in se veča blaginja delovnih ljudi. Od 4.500 milijonov lekov v letu 1945 je celotna prodaja narasla v letu 1954 na 12.500 milijonov lekov.

Preskrbo delovnih ljudi o-

pravilja v pretežni meri socialistični sektor. Danes je v Albaniji okrog 3.000 državnih in zadržnih trgovin, od katerih okrog 1.000 na deželi. Dočim je leta 1946 dosegal socialistični sektor nekaj nad 21% od celote, je leta 1950 dosegel 75%, lani pa 81%; letos pa se bo povečal še za nadaljnjih 13%.

USPEHI GOSPODARSKEGA PLANA V HEJLUANGU (KITAJSKA)

PEKING — Gospodarski načrt za 1954 je bil v Hejluangu, eni največjih kitajskih provinc, uspešno izveden tako v industriji kot v poljedelstvu. Državna podjetja v provinci so povečala proizvodnjo za 18,9% v primeri z 1953. Pozidane so bile stare tovarne in delavnice, obratovati pa je začelo tudi mnogo novih podjetij, kot tovarna instrumentov v Harbinu.

Mnogo je bilo storjenega za povečanje kmetijske proizvodnje. Navzlic slabemu vremenu je porasel pridelek žitaric na približno 6.700.000 ton. Kmetijske zadruge so se nadalje množile, tako da je sedaj že okrog 90% družin v kmetijskih zadrugah ali v skupinah za medsebojno pomoč.

Načrt za 1955 predvideva nadaljnje povečanje industrijske in poljedelske proizvodnje v Hejluangu. Proizvodnja v državnih podjetjih bo narasla v primeri s 1954 za 19,4%, poljedelstva pa za 12%.

Vzgled Eugenia Curie naj posnema naša mladina

Ob deseti obletnici osvobodilne borbe, ko so padla nešteta življenja in je ljudstvo pretrpelo svoje najhuše dni, se spominjamo junakov, ki so žrtvovali svoja življenja za osvoboditev in ustvaritev lepše dobe vsemu delovnemu ljudstvu. V težki in trdi borbi je Komunistična partija žrtvovala na oltar svobode svoje najboljše bore, ki s svojim svetlim vzgledom vzpodbujajo danes delovno ljudstvo, da vztraja in se dalje bori za dokončno svobodljiv v novi, pravičnejši družbi.

Eugenio Curie je eden takih svetlih likov, ki ga tržaška demokratična mladina, skup s Pinkom Tomažičem, slavi kot svojega učitelja in vzornika. Rodil se je v Trstu leta 1912 in čeprav intelektualec, daleko od delavskih borb, je vse svoje mude sile posvetil naprednemu komunističnemu gibanju. V Padovi je služboval kot profesor in mnogo obetajoči mladi učenjak, ki pa se nikakor ni mogel pomiriti s fašistično diktaturo in je zato neprestano vzpodbujal opozicijo raznih mladinskih fašističnih organizacij. Bil je v stalnih stikih z mladimi študenti in delavci vseh vrst in jih v težkih ilegalnih pogojih usmerjal v borbo proti fašizmu. V dobi španske vojne je

EUGENIO CURIE

v dijaških in sindikalnih časopisih napisal več člankov, v katerih je obsodil fašistični in nacistični napad na špansko ljudsko vlado.

V letu 1935 je v Eugeniu Curie dokončno dozorel sklep, da vstopi v Komunistično partijo. Posrečilo se mu je dobiti stik z vodstvom partije, ki je bilo tedaj v Parizu in po nasvetu vodstva se je začel se bolj poglabljati v preučevanje del velikih učiteljev socializma Marksa, Engelsa, Le-nina in Stalina ter zgodovine mednarodnega in italijanskega delavskega gibanja. Kot član partije je še bolj pospešil svoje delovanje na padovanski univerzi in izven nje in pridobil tako nešteto novih borcev za socializem.

Zaradi njegovega intenzivnega delovanja ga je začela fašistična policija preganjati. Leta 1939 je skušal Curie priti tja iz Švice v Francijo, toda francoska policija ga je odkrila in ga izročila švicarskim oblastem, ki so ga zaprle. 23. junija je bil zajet od italijanskih policijskih oblasti in obsojen na pet let konfinacije na otoku Ventotene, kjer je spoznal mnogo tovarišev, med njimi tudi Luigija Frasina. Tu se je imel priliko naučiti mnogo stvari od izkušnejših tovarišev, a tudi sam je učil in predajal svoje znanje drugim. Tako se je Eugenio Curie pripravil na nove borbe, ki so ga čakale.

25. julija 1943 je končno prišla osvoboditev tudi za Curieja, ki je postal kmalu eden od voditeljev osvobodilne borbe in je imel v njej velike odgovornosti. Postal je odgo-

vojni urednik časopisa »Nostra lotta« vodstva Komunistične. Toda svoje delovanje je sposobnosti, svoje inteligenco je pa m svetili organiziranju ske fronte. Mladince je frašizem prevaril, znašli v vrtnicu str ne vsi zmedeni in rani, je znal Curie, vojna borbenega du jim je pokazati sve novega življenja, ki nikakršna prevara, m tokovst tisočev, ki so proti barbarstvu in hribe, da se z orožji ki borijo proti nape osvoboditev svoje do

Curie je imel veliki Mladinska fronta na lizirala vsa mladine proti sovražniku, po vojni pa naj bi posli celica vseh mladil Delavska, dijaška in mladina naj bi po o v prvih vrstah sode zgraditev napredne cije v deželi. Toda malo pred osvobod moral mladi Curie s svojim neutrudnim bovalnim delovanjem buvarila 1945 so ga Baracca v Milano, n neki fašistični skru mo z rafalom iz b pretrgali ml mladega obetajočega življenja

Ameriška le za Japonšč
Na podlag proš ojezanju japonskih nih sil bodo ZDA p na Japonsko 59 ame jskih letal. Japonski ki bodo vodili ta vezbal ameriški in Za april 1956 pu urad za narodno Japonske, da bo ZDA še 400 vojska med temi lovski realskijski pogon tip F-86. Za vzpodbu sike, naj začne gradit ska letala, bodo na 2 milijardi jenov, ameriške »pomoci«

Rasizem »ljude predstavniki
NEW YORK — zbornica zvezne drž gije (ZDA) je spre luccio, s katero daj onemu letarju v M je vrgel iz svojega črncev, kateri so pri ste na banket repu stranke ob prišliki Days — obletnice protirasističnega p Združenih držav.

VESTI IZ JUGOSLAVIJE

PROSVETA MED KMEČKIM PREBIVALCI

Po podatkih je utemeljeno, da je v Srbiji vsak četrti prebivalec nad 10 leti, ki ne zna čitati in ne pisati. Ostatoke nepismenosti v Srbiji je večji od jugoslovanskega odstotka za 2,4 odst. Odstotek nepismenosti na vsi je 0,54%, od tega je 74,8 odst. žena. Poleg vsega je najbolj zaskrbljujoče to, da 25.000 otrok ne obiskuje šole. Poleg tega je v Srbiji 110 okrajev, kjer se ne vrši prav nobena aktivnost za vzgojo kmečkega človeka. Najbolj žalostno je, da v celnem njiljanskem dijakovskem kameniškem in lapaškem okraju, to se pravi v 2.378 vaseh, ni niti onega edinega radijskega aparata. (»Borba« 10.1.55.)

CLOVEK JE VREDEN SPOSTOVANJA TUDI PO SMRTI

Dne 22. dec. 1954 je premil v sežanski bolnici za TBC stari borec za delavske pravice, svobodo in lepše življenje Franc Ferjančič iz vasi Uste. Prepeljan v sežansko bolnišnico za TBC je še vedno upal na izboljšanje. Ko je končno uvidel, da so njegove ure šte z zavestjo, da sem dal vse od sebe, kar je domovina zahtevala od mene. Mar ni vreden tak človek spoštovanja? Je, Zakaj torej v sežanski bolnici za TBC nimajo niti malo čuta do mrtvih? Zato lastno in obdobe vredno je dejstvo, da tako velika bolnišnica nima mrtvašnice ali vsaj sobe za umrle.

Je mogče opisati bol žene, hčere in sina, ko so zadnji hoteli videti svojega umrlega očeta — moža in ga našli pod stopniščem na nosilih? A z zadnjim pokostitv je bilo okrog njega nič manj kot 15 metel, raznih posod in krp za čiščenje bolnice. Zraven tolike žalosti po izgubi svojega najdražjega se je pridružil še občutek nespoštovanja do umrlih. (»Primorske novice« 14.1.55.)

PREBIT NADALJŠI ČESTNI PREDOR

Najdaljši čestni predor v Jugoslaviji so prebili na cesti »Split — (Solina) — Sinj. Predor je dol 186 m, visok 7 m, širok 10 m. Predor so prebili pod zrakom trdnjavo na Klisu. Pričakujejo, da bo delo v predoru in pri gradnji moderne ceste od Solina do Klisa končano konec leta, ko bo ce-

DA GA NESREČA NE PREHITI

Slavnuemu švicarskemu tepku Polajdu je policaj prisilil visoko globlo zaradi prehitre vožnje. »Kaj vam vendar pade v glavo — mu reče stražnik — da drvite s tako vrtoglavo nagloto?« »Veste, gospod stražnik — odvr-

»Hvalabogu, da sem našel vsaj to lestev, ker sicer ne vem, kako bi prišel domov.«

KOMPROMIS
Ona: »Če me boš pol ljubiti, bom začela krati ko ljubiti.«
Ona: »No, pa pojdi samotnejši kralj!«

KANT IN STARI
Slavnuemu filozofu vprašal neki 70-letni, nedavno poročil z ženo: »Kaj mislite vi, ki mož, ali se lahko upam stvor.«
»Upati ne morete — Kani — pač pa se la-

VELIK RAZMAH VZGOJNEGA IN DOKUMENTARNEGA FILMA V Z.S.S.R.

Kino - najboljši pripomoček šolske in ljudske izobrazbe

V Sovjetski zvezi se vedno bolj razvijajo kinematografski zavodi, ki proizvajajo poljudnoznanstvene in didaktične filme iz vseh panog znanosti: biologije, zemljepisa, zvezdoznanstva, fizike, tehnike, zdravstva itd. Ti filmi služijo kot dragocen pripomoček pri izobraževanju širokih slojev ljudstva.

Tako je bil ob priložnosti izklopavanja starega Korezma snemalnega zavoda v pesku Korezma; na filmski trak so posneli tudi arheološka odkritja v državi Ustru, osvoboditev planine Tian Shan, ekspedicije na severni tečaj, na neobljudene otoke na Daljnem Vzhodu itd. Dokumentarni film «Ledeni ocean» nam prikazuje življenje naravo, v kateri spozna gledalec življenje tujinov, belih medvedov, mrožev, severnih ptic ter podmorjski svet severnih morij. Nekateri poljudnoznanstveni filmi so posvečeni preučevanju živih snovi, življenja celic, nastanka življenja na zemlji. Zelo razširjen in priljubljen med sovjetskimi gledalci je film «Vsemirje», ki predstavlja nekako vpletavo v zvezdoznanstvo.

V Sovjetski zvezi se kinematograf široko izkorišča tudi kot sredstvo za tehnično izobrazbo. Dokumentarni film «Znanost in tehnika» predstavlja najnovejša iznajdba sovjetske znanosti in tehnike. Posebni tehnični filmi prispevajo k polni izpolnitvi delavcev rudarske, kovinarske, mehanične in drugih industrij. Cela vrsta specialnih filmov po-

pularizira izkušnje iz gradnje električnih central, podzemne železnice, večnadstropnih poslovalnic v Moskvi in drugih gradenj.

V zadnjih letih so v Sovjetski zvezi, zlasti v Moskvi, Leningradu, Kijevu, izdelali preko 150 poljudnoznanstvenih in didaktičnih filmov iz poljedelstva. Film «Poljedelske novosti» prikazuje uspeh modernega sovjetskega poljedelstva, drugi so posvečeni polni mehanizaciji kositve, novim strojem za namakanje, za izsuševanje, mešanje, električnim traktorjem in drugim modernim pripomočkom, ki olajšujejo delo na poljih.

Znanstvena kinematografija se s pridom uporablja v srednjih in višjih šolah. Zelo se širi proizvodnja filmov, ki sline na posebnih didaktičnih programih. V zadnjih letih so mnogi šolski učitelji metodno uporabo filmov pri poučevanju. Pri pedagoških institutih so ustvarili posebne katedre didaktične kinematografije ter kinolaboratorije, opremljene z aparaturami za snemanje in predvajanje.

Posebno široko uporablja filme didaktičnega značaja pedagoški inštitut «Potemkin» v Moskvi, ki ima svojo katedro za metodologijo didaktičnega kina in svoj kinematografski laboratorij. Študenti se učijo uporabljati didaktičnega kina in se praktično veščajo v laboratoriju, v katerem se ne samo predvajajo filmi v skladu z učnim programom, marveč se tudi proizvajajo filmi in

diapozitivi po zahtevah posameznih fakultet inštituta. Študenti spoznavajo posamezne dele aparatur in njihovo delovanje ter način, kako uporabljati poučno filmsko produkcijo pri šolskem in izvenšolskem delu na osnovnih šolah.

Laboratorij ima na razpolago veliko število vseh vrst aparatov za snemanje in predvajanje ter bogato filmoteko, ki vsebuje veliko število didaktičnih filmov v eni ali dveh kopijah. V njem so v zadnjih časih izdelali lepo število dokumentarnih filmov med njimi film «Zgodovinski spomeniki Kerč», «Narava Kobin» in druge.

Razen poučevanja s pomočjo didaktičnih filmov in praktičnega učenja v delovnem aparatu, se zavodski inštitut bavi tudi s pripravljanjem fotografij, ki služijo profesorjem z avtoriziranim komentarjem za didaktične filme ter organiziranjem teoretične in tehnične pomoči učnemu osebju zavoda.

„Magnetski spomin“

Na londonski radijski postaji vidijo obiskovalci tudi poseben aparat, znan pod imenom «skladnice magnetskih matric», ki služi kot «spomin» za elektronske možgane.

ogromen računski stroj, ki napravi s presentilno naglasi tudi največje in najbolj zamotane računske operacije.

V ta aparat — «magnetski spomin» — lahko vložimo oziroma iz njega vzamemo vsako osnovno informacijo, ki se tehnično imenuje «košček», že v par milijoninah sekunde. Z uporabo več teh magnetskih matric je na zelo majhnem prostoru mogoče vključiti kar par tisoč «koščkov» informacij za računski stroj, ki jih tudi avtomatično izbere.

Novi «spominski» sistem za elektronske računske stroje, ki ima razne prednosti pred vsemi dosedanjimi sistemi, je bilo mogoče izdelati le z ozirom na posebne lastnosti, ki jih ima novi magnetski material «ferroxcube D1».

Zice v novem aparatu so namreč prevlečene z izredno tanko plastjo «ferroxcube D1». Električni impulzi, ki tečejo skozi zice, namagnetijo plast «ferroxcube D1» v določeni smeri. Če jo namagnetijo v eni smeri, pomeni, da bo odgovor na vprašanje, ki ga iščemo, pritrdilen; če jo pa namagnetijo v drugi smeri, pa pomeni, da bo odgovor nika-

Kratka doba nas loči od dne, ko je človek odkril možnost razbitja atomskega jedra, a že ima znanost mnogo izkušenj in še več perspektiv za uporabo silovite moči, ki je skrita v tem, najmanjšem delu snovi. Najprej je bila jedrna sila atomsko praktično uporabljena, žal, v uničevalne namene, z razstrelitvijo prvih dveh atomskih bomb nad japonskima mestoma Hirošimo in Na-

gasakijem — 5. in 6. avgusta 1945.

Od tistega dne je znanost mnogo napredovala v poznavanju atomske energije, tako v vojne namene za ustvaritvijo tisočkrat silovitejših vodikovih bombe, kakor tudi v namene človeškega napredka in blaginje. 27. junij 1954, ko je v Sovjetski zvezi začela obratovati prva elektrarna na atomski

pogon, pomeni nedvomno važen milijni kamen na poti človeškega napredka. S tem in z nadaljnjimi iznajdbami milijonov uporabe jedrne sile se odpira človeštvo nova doba, ko bo ta novi vir energije ne samo popolnoma nadomestil doslej uporabljana pogonska sredstva (pogon, petrolej, plin itd.), ki jih je že začelo primanjkovati, marveč bo lahko podesetoril in

to prodrejo tudi v najtrdnjše telesa, kot so kovine, kamen, cement itd.

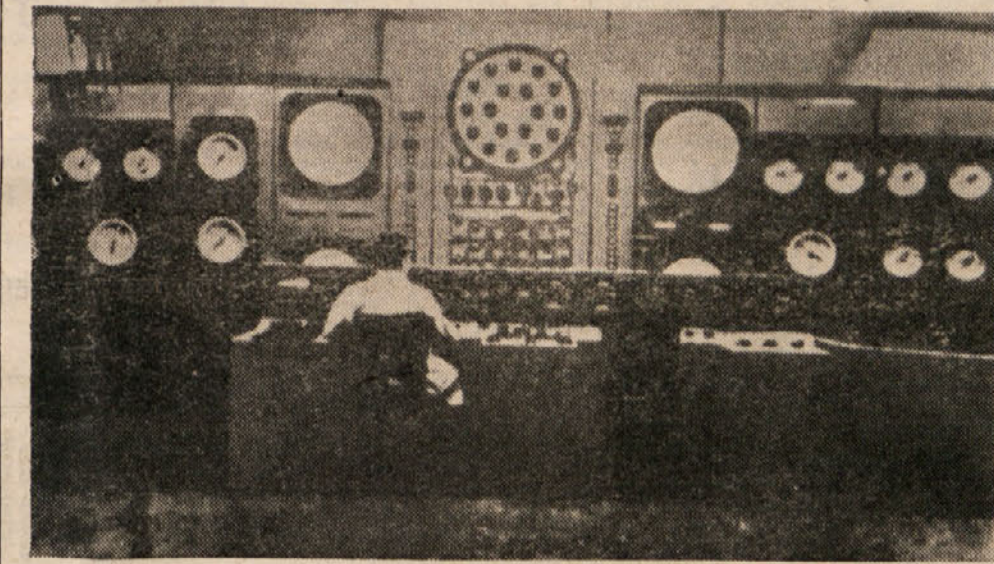
To lastnost atomskega izžarjevanja se danes s pridom uporablja v industriji. V ta namen uporabljajo največ kovinski kobalt, ki jo je najlažje napraviti radioaktivno in ki najmočnejše izžarjeva. S temi žarki «osvetlujejo» kovinske dele in ugotavljajo, da li ni v kovinskem kosu kakšne notranje razpoke, ali je kovinska zlitina enakomerna. V nasprotnem primeru bi mogla biti takšna napaka usodna. Če bi imel na pr. vijak prekoceanjskega parnika notranjo razpoko ali drugo veliko hibo, bi se lahko zgodilo, da bi se sreči oceana razklat in ladja bi lahko obšla, morda v najhujšem neurju, da bi mogla ubežati preteči nevarnosti. Taki preizkusi so zlasti potrebni pri kovinskih delih, ki so izpostavljeni velikemu pritisku ali vrtenju, kot na pr. vodne turbine, generatorji, letalski in drugi motorji itd.

Izrednega pomena pa je atomsko izžarjevanje tudi v zdravstvu. Izžarjevanje radioaktivnih prvin je danes nadomestilo v veliki meri doslej uporabljana obsevanja z dragim radijem, vse bolj pa izpodriva tudi rentgenske in druge žarke. Danes imamo že celo vrsto izotopov, to je prvin, ki imajo sicer enake ka-

rakteristike kot izotomski kemične prvine, le da imajo nižjo atomsko težo (ker je pri obsevanju izgubil njihov atom nekaj delčkov — elektronov).

Danes se v medicini uporabljajo — tako za diagnozo kot za zdravljenje — cela vrsta radioaktivnih izotopov. Tako z veiki uspehi uporabljajo radioaktivni kobalt v borbi proti tumorjem (rak); v Sovjetski zvezi na pr. uporabljajo kobaltov izotop že stotine bolnišnic in klinik Radioaktivni fosfor se je zelo obnesel pri zdravljenju kožnih obolenj, zaradi česar ga v ta namen uporabljajo že v vseh naprednih deželah. Jodov izotop je doslej najuspešnejše zdravilno sredstvo pri obolenju prebavne žleze — tiroide, ki urejuje človekovo rast in razvoj. V precejšnji meri rabi se tudi natrijev izotop, do čim nekatere druge izotope še preizkušajo, za kakšne namene bi bili primernejši.

Koristnost izotopov pa spoznavajo vedno bolj tudi na raznih drugih znanstvenih in tehničnih področjih. Tako uporabljajo v biologiji ogljikov (karbonijev) izotop za ugotavljanje, kako rastlina sprejema iz tal hrano in jo prenaša v druge dele, deblo, liste itd. Tudi uporaba fosforjevega izotopa je omogočila važna odkritja v ustroju in funkcioniranju rastlin.

Oddelek, iz katerega upravljajo in kontrolirajo delovanje prve atomske elektrarne na svetu, ki je začela obratovati v Sovjetski zvezi 27. junija 1954 — Sedaj grade v ZSSR drugo, 20-krat močnejšo atomsko elektrarno s kapaciteto 100.000 kilovatov.

DRŽAVA JE DOLŽNA FINANČNO PODPRETI PASIVNO OBČINO

Dolinska občina bo imela letos preko 73 milijonov lir izdatkov

V Ričmanjih bodo povečali šolsko pos'opje, v katerem bodo uredili tudi otroški vrtec - Zakaj v dolinski občini ne gradijo nobene stanovanjske hiše?

Pred kratkim je dolinski občinski svet razpravljal in sklepal o občinskem proračunu za finančno leto 1965. O tem je naš list bežno poročal že v prejšnji številki. Nedvomno pa dolinske občane zanima nekoliko več podrobnosti, zato bomo na tem mestu opisali vse važnejše točke proračuna.

Proračun znaša skupno 73.207.995 lir dohodkov in prav toliko izdatkov. Pri tem je seveda všteta državna podpora, brez katere takšnega občin v sedanjih pogojih ne morejo kriti stroškov.

Posamezne postavke proračuna, ki se tičejo dohodkov, so sledeče: Najemnine občinskega kamnoloma 140.500 lir, povračilo bolniških stroškov 1.000.000, trošarinski davek 8.756.000, občinski davki in pristojbine 3.353.600, ostali davki in pristojbine 3.156.000, dopolnilni davek na zemljišča in hiše in na agrarne dohodke 1.364.518; državni prispevek za izenačenje proračuna pa naj bi znašal 52.670.203 lir. Poleg navedenih postavk so še druge z manjšimi vsotami.

V tem seznamu pa ni všteto posebno knjigovodstvo, v katerem so sledeče postavke: Dela SELAD 20.000.000 lir, fond za podporo brezposelnim 5 milijonov, javna dela vključena v gospodarskih načrtih 22 milijonov, uprava občinskih vodovodov 10.370.565, razne zbirnostne postavke 2.396.000, kar znaša skupno 59.766.565 lir.

Ako seštejemo obe postavki in sicer ono o efektivnih do-

hodkih in ono o posebnem knjigovodstvu, dobimo vsoto, ki znaša 132.246.538 lir.

Tudi v pogledu izdatkov bomo omenili le poglavitnejše postavke in sicer: Plače občinskemu upravnemu osebju in socialno zavarovanje istih znaša po prvotno predvidenem proračunu skupno 8.335.351 lir. Ta postavka pa se je kasneje nekoliko povišala zaradi predvidenega povišanja plač in povišanja prispevkov za socialno skrbstvo. Plače občinskih služnikov in vzdrževanje občinskih uradov znaša 247.900 lir, stroški za tiskovine in pisarniške potrebščine 420.000, kurjara in razsvetljava 228.000, najemnine za prostore namenjene drugim javnim uporabljam 233.813, stroški za izterjevanje trošarskega daveka 1.637.162, odškodnina županu in občinskemu odboru 624.000, javna razsvetljava 1.052.288, poraba vode iz javnih vodnjakov in v pralnicah 1.496.000, primanjkljaj uprave občinskih vodovodov 1.150.222, stroški za občinsko kopalnico 401.000, stroški za živinodržavnika 255.000, stroški za nameščence občinskega tehničnega urada 2.907.147 lir, vzdrževanje občinskih cest 600.000, plača čuvarja šole pri Domju in šolskim služnikom 1.637.900, stroški za strokovno šolo in otroške vrte 331.000, stroški za tiskovine in registre za osnovne šole 117.000, vzdrževanje šolskih poslopj 200.000, poraba vode v občinskih napajalnicah 160.000, stroški za občinski ambulatorij in plača služilke 1.130.173, stroški za

izpravlja sirom.šnim občanom 640.000, prispevek za podporo nezakoniskim otrokom 828.527, bolniški stroški in stroški za prevoz bolnikov 5.000.000, izredna nabava opreme za občinske urade 5.100.000, nabava javne tehnike 236.900, nabava javnega telefona v Domju, Ričmanje in Borš 5.067.600, izpolnitev javne razsvetljave 913.600, nabava nove opreme javne kopalnice 444.000, gradnja avtobusne postojanke v Krogjah 350.000, uprava SELAD 816.000, oprema za didaktično ravnanje in strokovno šolo 201.000, preureditvena dela na strokovni šoli 400.000, povečanje šolskega poslopja v Ričmanjih 9.975.000, popravila zaostalih bolniških stroškov 3.714.092, postavitev občinske knjižnice 1.200.000, nabava malega tovornega avtomobila za upravo občinskih vodovodov 2.000.000 lir. Iz posebnega knjigovodstva pa pridejo v ta spis v poštev sledeče postavke: Dela SELAD 20 milijonov lir, fond za podporo brezposelnim 5.000.000, javna dela v gospodarskih načrtih 22.000.000, uprava občinskih vodovodov 10.370.565 lir.

Kot smo že omenili nismo navedli vseh po stavk, temveč le poglavitnejše. Tudi med letšnjimi postavkami srečamo ono, ki govori o napeljavi javnega telefona v Domju, Ričmanje in Borš, kar je bilo v načrtu že v prejšnjih letih, a se ni realiziralo zaradi tega, ker prejšnje oblasti niso nikoli imele toliko razumevanja do tega vprašanja, da bi zanj dovolile odgovarjajoče nakazilo. V kratkem bodo sicer posta-

vi telefon v šolo v Domju, toda ta ne bo javen. Vendar pa se ga bodo tamkajšnji prebivalci lahko posluževali v primeru nujne potrebe.

Med zelo važnimi podatki letošnjega proračuna je poveča-

(Nadaljevanje na 4. strani)

Pouk v fotokinematografskem oddelku Pedagoškega inštituta «Potemkin» v Moskvi.

KULTURNE ZANIMIVOSTI

IZDAJE TUJIH AVTORJEV V SOVJETSKI ZVEZI

Založba tuje književnosti je pred kratkim izdala delo Georga Sadoula «Charlotovo življenje (biografija Ch. Chaplina)» in Jena Lafitteja «Komandant Marecau». Izšlo je že 12 zvezkov (od skupnih 15) zvezkov del Balazsa, 7 zvezkov Victorja Hugoja ter prvi zvezki zbranih del Romaina Rollanda in Julesa Vernea.

Sovjetske založbe imajo v programu tudi izdajo nekaterih italijanskih avtorjev. Med modernimi Carla Levija «Kristus se je ustvil v Ebluju», Vasea Pratolinija «Kronike ubogih ljubincev», Francesca Jovinega «Pokrajina Sacramento» in Giuseppeja Berta «Banditi». V novi izdaji pa bosta izšli Bocaccio «Dekameron» in Manzoni «Zarocena».

BRAZILIJDA ODKLANJA AMERISKO PORNOGRAFIJO

Sodišče za mladostne v Rio de Janeiru je prepovedalo uvažanje v Brazilijo šest ameriških revij, ki so nemoralne vsebine. List «Ultima Hora» iz Montevidea ugotavlja, da nemoralne brazilske revije črpajo 90% svojih snovi iz ameriških virov.

SKRB ZA MANJSINE V L.R. ROMUNJI

Državna založba za literaturo in umetnost (ESPLA) je lani izdala 47 knjig v skupni nakladi 129.800 izvodov v jezikih narodnih manjšin v Romuniji. Še več knjig pa bo izšlo letos.

Tako bodo izšla v srbski Nušičeva «Zbrana dela», S. Popovića «Ponosna žena», I. Cipića «Pajki», zbirka pesmi srbskih pesnikov v Romuniji pod naslovom «Za mir in življenje». Dalje bodo prevedena v srbski jezik dela romunskih pisateljev d'Emineca, de Cosbuca, Creanga, Zaharia Stancu in Sütö Andrasa. Poleg v srbski bo izdanih mnogo književnih del tudi v madžarskem, nemškem in ukrajinskem jeziku. Pri nas v Trstu si niti sanjati ne upamo, da bi država za nas Slovence iskala na pr. Prešernove «Poezije», Cankarjeva zbrana dela, pesmi partizanskih pesnikov itd.

RAZSTAVA KNJIG V OSLU

Dne 7. t.m. je bila odprta v Oslu na Norveškem razstava pod naslovom «Jugoslovanska knjiga skozi stoletja». Že lanske jeseni je bila v Kopenhagenu nato v Stockholmu. Poudarek te knjižne razstave utegne prikaza-

zati le drobce jugoslovanske knjižne proizvodnje od prvih ohranjenih rokopisov in knjig do današnjih številnih publikacij. Vse stare knjige so obiskovalce posebej privlačevale, posebno pa stari pisavi, glagolice in cirilica. Razstava se bo v kratkem preselila v London in v Pariz.

SLOVASKI PISATELJ FRANKO KRAL UMRL

3. januarja je umrl plodoviti napredni slovaški pesnik in pisatelj Franjo Kral (roj 5. marca 1903). Po rodu iz revne družine je preživel svojo mladost v težkih razmerah ter si služil kruha s poljskim in drugim delom; s pridnostjo in vztrajnostjo je sam preskrbel sredstva za študij na učiteljski ter je postal učitelj. Obenem je začel tudi pisateljstvo. Snov je zajemal večinoma iz socialnih borb delavcev in revnih kmetov proti izkoriščanju. Bil je član socialdemokratske in po letu 1921 komunistične partije CSR. Njegova važnejša dela: romani «Zagrebena cesta», iz življenja revnih kmetov, «Za lepše življenje», iz dobe nacistične okupacije, in «Bo kot ni bilo», o industrializaciji Slovaške; zbirke pesmi: «Črna na paletu», «Baltik», «Od noči do zore» in «Po pomladanski cesti»; zbirki otroških povesti «Jano» in «Otroci iz Čenkovca». Za svoje zasluge je dobil naslov «narodnega umetnika»; bil je kandidat CK KP Slovaške in poslanec v slovaški narodni skupščini.

KNJIZNE NOVOSTI V C.S.R.

Januarja letos so med drugimi nešteti knjigami izšle sledeče zanimive knjižne izdaje: iz glasbenega življenja «Spomini» Hectorja Berliozja, «Beethovenovo življenje» Romaina Rollanda skupno z oporoko in pišmi velikega komponista ter «Življenje in delo A. Dvoržaka» Otakarja Souarka; iz češke klasične literature K. H. Mache «Maj», J. Haska «Satire in humoreske», K. Capka «Vojna proti močeradom», dela J. Wolkeja, M. Majerove itd. Iz tujih slovstva pa Nerudovi «Spevi velikega petka», «Enciklopedija» A. Saboula, «Razdejanja v deželi Indijancev» Las Casasa, Morganova «Prtovna družba», Priesterjeva «Kratka zgodovina Avstrije», Sadoulou «Charlotovo življenje», roman Ch. Bronte «Jana Eyre», T. Fontaneov roman «Effi Briest» in mnogo drugih.

BRADATI DOJENČEK

(Humoreska)

Pred letom dni, ko se je lotil urednik izdajati ilustrirani sovjetski list, je bil pogumen in poln idej. Se spominjam njegovih besed, ko je bil obdaril vse svoje sotrudnike s predgovori: «Da, prijatelji, prosim vas, skrbite v prvi vrsti za to, da postane naš list pravi sovjetski list... popolnoma rdeč, tako rdeč! In zato, dragi moji tovariši... Ali me razumete?... Nobenih telet z dvema glavama! Nobenih obče zanimanje vzbujajočih dvojkov! Sovjetsko življenje. Le to in samo to naj nam daje neizmerno veselje! Proč z meščanskimi senzacijami nekaterih listov! Vrag naj pobere psa, ki kadi cigarete, ki prebira večernike in ki se natiskuje v 400.000 izvodih!»

«Vrag vzemi psa, ki bere liste!» je zagrmel zbor sotrudnikov, odpravljajoč se vsak k svoji mizi. To je bilo pred enim letom.

Telefon v uredništvu se je oglasil. Urednik je snel slušalo in kmalu nato je zala prijazna rdečica njegov obraz. «Poslušajte, pozor!» je dejal. «Dojenčka so odkrili. S polno brado! Z brki! To meji že na pravljico. Fotograf!... Kje neki tiči fotograf?... Ali ga ni? Taki so avtomat fotograf!...»

Cez četrt ure je vstopil fotograf v uredništvo.

«Peljite se, peljite se takoj!» mu je naročil urednik ves zasopel: «Odpravite se takoj in fotografirajte dojenčka z brado. To je senzacija! Glavna stvar, da nas konkurenca ne prehiti in nam ne obovsne bradatega dojenčka!»

«Le nikakih skrbij!» je dejal fotograf. «Naš list izide v sredo, drugi šele v soboto. Dojenček bo naš. Mi bomo prvi, ki pokazemo svetu dojenčkovo brado!»

Toda listi, ki izhajajo v sobotah, tudi niso bili padli na glavo.

Drugo jutro je prišel urednik zelo zgodaj v uredništvo. «Je li fotograf že tu?» je vprašal tajnika.

«Ne! Ni ga še bilo!»

Urednik si je nenaključno prižgal smotko in je, da si skrajša čakanje, telefoniral listom, ki izhajajo ob sobotah.

«Halo! Ne veste še ničesar!»

«No, kaj pa je?» je vprašal urednik enega izmed sobotnih listov.

«Dojenček s polno brado!»

«Ne! In?...»

«Da in brki!... Dojenček!...»

«No, daj! Kaj je z njim?»

«Ali prinesete njegovo sliko?»

«Seveda je prinesemo! Zakaj poprašujete?»

«V soboto torej?»

«Seveda v soboto! Nikakor se nam ne mudi!»

«Mi pa že v sredo! Hi, hi, hi!»

«Torej obilo sreče!»

Urednik je obesil slušalo.

«Ta je pa lepa! Nam, je rekel, se nikakor ne mudi! In pri tem poka gotovo od same zavisti! Vsekakor ni nobena zala! Dojenček z brado! Prijeti se mogoče kaj takega enkrat vsakih deset let!»

Fotograf je vstopil.

«No, kaj je, pokažite!»

Fotograf je skomignil. «Da, nič posebnega ni! Prvič ni star dva meseca, pač pa ima že pet let. In drugič, nima nobene polne brade! Tudi nima nobenih brkov! Prosim pogledite!»

Fotograf je prožil uredniku sliko.

«Hm... čudno! Otrk kot vsak drugi! Nič posebnega. Škoda! Zares škoda!»

«Saj sem brž rekel!» je dejal fotograf. «Prav nič mi ni bilo treba hiteti! Samo otrok se je vznemiril. Prav pred mano

Z avtobusa nimajo vasi doline občine dohvi zvez s Trstom. Elio bi potrebno uvesti filobusno progo, za katero se zavzema obč. svet.

morda tudi postotil doslej uporabljane količine energije. S tem se odprajo človeštvo najslajnejši izgledi za bodočnost, ko bo jedrna sila opravljala vse napore in dela, ko bo lahko z novimi sredstvi prodrl v globine morja, v osrečje zemlje, pa tudi v neizmerno višino do najbližjih nebesnih teles.

Toda to je komaj ena, čeprav najvažnejša, uporaba sile, skrite v atomskem jedru. Drug važen način izkoriščanja te energije je uporaba atomskega izžarjevanja, ki spremlja razpadanje atoma. Njegovi delci se sprostijo iz atomskega sistema ter se z neznanosko naglico, enako hitrosti svetlobe (skoro 300.000 km na sekundo), razširjajo na vse strani. Nastanejo razne vrste žarki, ki zaradi svoje velike brzine in sile z lahko-

ZA NAŠE KMETE

Delo v vinogradu

Ko je prešla nevarnost, da bi zmrazil škodovala trta, ki smo jih porazili, lahko začnemo obrezovati trte. Poznamo več načinov rezanja: trti, ki so skoro v i dobri, če so pravilno izvršeni. Pomniti pa moramo, da je vsako pretiravanje v puščanju velikega števila soči bolj škodljivo kot koristno. Za vezanje trti ni še nobene sile. Najprimernejši čas za vezanje trti je, ko postanejo dnevi toplejši in ko že začne sok krožiti po trti. Le tedaj, bomo z lahkoto upognili, kot nam je ljubo, več trte brez nevarnosti, da jih oolimo.

Na nasadu novih trti pomnimo, da nam bo dala mnogo več grozdič trta, ki raste na latniku kot pa trta, ki raste v vrstah. Tudi na isti površini nam daje mnogo večji pridelek vinograde, ki je vzgojen v latnike kot pa vinograd, kjer rastejo trte v vrstah.

Rekordni pridelki

Tonja Kozlova, mladinka v Sovjetski zvezi, je iz enega samega krompirja pridobila 1033 krompirjev. Do takšnega čudnega in skoro neverjetnega rezultata je prišla: saj enjem posameznih klice, ki so zaporoma nastajale na prvotnem gomolju krompirja, katerega je namenila za seme.

Ameriški učenjak Willcox je teoretično izračunal «maksimum» pridelka žita na hektaru zemlje in določil na psipiru 110,5 kvintalov na hektar. Svetovni rekord je pripadal dvaindesetletim kvintalom žita, ki so jih nekaj pridelali v Italiji.

V Sovjetski zvezi niso samo prekorajči svetovnega rekorda pridelka žita na doleči površini, ampak so tudi izpodbili teoretične raču-

Svetovni rekord v pridelku sladkorne pese so pripadali Belgiji, kjer so leta 1888 nabrali na hektaru površine 810 kvintalov sladkorne pese. Leta 1933 pa so pridelali 780 kvintalov. V Sovjetski zvezi so mnogokrat prekorajčili te rekorde. Nešteto krat so pridelali več kot 1000 kvintalov sladkorne pese na hektaru. V Kirgiziji je skupina Otabajev pridelala 1.370 kvintalov na hektaru. Rekord pa sedaj pripada skupini Semena Uterberga v kolhozu «Lenina» v Kazakstanu, ki je dosegla 1.410 kvintalov na hektaru površine!

Ravnatoko je leta 1946 kolhoznik Ibraj Dzahajev v okrožju Kyzyl-Ordynski pridelal 150 kvintalov rž na hektaru zemlje.

Se mnogo je takšnih čudovitih pridevkov v drugih panogah kmetijstva in v drugih gojenih rastlinah. Tudi dobitve številke nam lahko dajejo vedno pobudo, da lahko izboljšamo in povečamo kmetijske pridelke s pomočjo pravilnega obdelovanja zemlje in z vedno novimi sredstvi, ki jih daje znanost na razpolago kmetom, da bi povečali in izboljšali pridelke v lastno in tudi skupno korist vsega prebivalstva.

Borba proti škodljivcem

V sadovnjaku in tudi v vinogradu je zelo koristno, da že sedaj začnemo borbo proti raznim škodljivcem. Trtam in drugim sadnemu drevmu očistimo debela z železno ščetko ali pa z v ta namen pripravljeni rokami. To opravilo je važno, ker tako lahko uničimo veliko število škodljivcev, ki se zarijejo v razpoke lubja, da tam prezimijo. Tako očiščena debela in veje namazejo ali pa poškrbijo z raztopino modre galice; preden se rastlina prebudi iz zimskega počitka, je raztopina lahko močnejša kot navadna rastopina modre galice, ki jo rabimo v pomlad. Na vsakih 100 litrov vode dasknem in poletnem času. Na vsakih 100 litrov vode raztopimo 2-3 kilograme modre galice.

Preden rastlina začne poganjati, lahko in z velikimi uspehi rabimo odlična razkužila sredstva, kot so «Polisulfur», To snov, ki je zelo cenena, rabimo v raztopini v razmerju 2-8 kilogramov na vsakih sto litrov vode. Večji ali manjši odstotek je odvisen predvsem, ali je rastlina v popolnem zimskem počitku ali pa je že začela poganjati popke.

Uporaba «Polisulfura» je možna le z železno posodo ali škroplilnico.

ga je fotografiral fotograf sobotnega lista. Tak predrznež! Verjemite mi, vsu uro je fotografiral otroka! Nobenega ni pustil v sobi!»

Urednik je gledal razočaran sliko čudežnega dojenčka. «Tu se nekaj ne ujemlja! Je pripomnil čemerno. «Nikakor se nisem mogel motiti. Velika črna polna brada, so me obvestili. In brki... tudi črni... tako precej veliki... Jaz vsega tega ne razumim!»

Urednik je nervozno zagrmel slušalo.

«Halo! Halo! Rekl ste, da prinesete v soboto sliko čudežnega dojenčka, kako?»

«Tako je, sliko objavimo!»

«Dojenčka z brado?»

«Da in z brki... Zakaj vprašujete?»

«Hm... Sliko imate... z brado in brki?»

«Seveda... Dojenčka in brado in brki!»

Urednik se je začel tresti. «Kako to, je » silo iztisnil iz ust, «kako to, da je pri nas dojenček brez brade in brez zalizev?»

«No, je, ker je bil naš fotograf modrejši od vašega!»

«Kaj hočete s tem reči? Halo! Halo! K vragu! Ni ga več pri telefonu! Podleži!»

Urednik je ledla nato vse razbujen po sobi.

Pred fotografom se je nenadoma ustavil. «Vzemite avto! Peljite se! Razčistite zadovo! In če se izkaže, da so mi naložili brado, no, potem... toda hitite!»

Cez eno uro se je vrnil fotograf!

«No?»

Fotograf se je opotekel do stola in je nanj okorno sedel.

«Ste razjasnili zadevo?»

«Da, sem jo!» je obupno ihtel fotograf.

«Govorite! Ali so mi prilpili brado? Povejte vendar!»

«Ne, še nekaj hujšega... So...»

«No!»

«Najprej so ga... dojenčka... fotografirali... in potem...»

«Umrl! Govorite vendar! Ne mučite me, saj to je huje od natezalnice!»

«So ga...»

«No!»

«Ohrili!»

Urednik je zahtel. «Naš vzorni dojenček s polno brado! Maloprednji! Podleži!»

Proslava 60-letnice glasila "Il Lavoratore"

V nedeljo dopoldne je bila v Kinu ob morju v Trstu svečana proslava 60-letnice glasila "Il Lavoratore". Za to priložnost je prišel v Trst italijanski senator tov. Ottavio Pastore, ki je bil urednik lista nekaj časa pred nastopom fašizma. O pomenu delavskega glasila in o njegovi zgodovini, ki je obremenjena z zgodovino, vseh so na svečanosti govorili tov. Mario Kolenc, sedanjí glavni urednik lista, tov. Weissova, glavni urednik "Dela" tov. Biddovec in sen. Pastore.

Ljudska prosveta

PREDSTAVA AV NIZAVI
V AVDITORIJU

Jutri v nedeljo 27. t. m. u. prizori kriška dramska skupina v Avditoriju v Trstu pod okriljem SHLP in v Ksotvoti režiji, romantično ljubezensko dramo v treh dejanjih "V nizavi". Ta igra je dosegla že pri prejšnji uprizoritvi v Avditoriju nadvse lep uspeh in zato se na splošno željo ponovi. Pripravi smo, da se bo občinstvo mnogostrojno odzvalo vabilu.

Začetek predstave točno ob 16.30.

PRESEBNOVE PROSLAVE:

pri Pečarju bo danes v soboto 26. t. m. ob 20 uri v Prosebnem domu Prešernova proslava z nagovorom, recitacijami domačih otrok, z nastopom otrok iz Barkovej, ki bodo uprizorili enodejansko "Darežljivi otroci", s sodelovanjem domačih godbe in harmonikarske skupine;

pri Magdaleni in Prosebnem domu bo Prešernova proslava danes v soboto 26. t. m. ob 20 uri. Poleg predavanja o Prešernu in priložnostnih recitacijah bo nastopil pevski zbor Lonjer-Katinarja pod vodstvom pevcevdice Coka ml., dramska skupina iz Sv. Barbare pa bo uprizorila enodejansko "Gumba".

v Barkovljah pri Rumeni hiši bo proslava danes v soboto 26. t. m. ob 20 uri. O Prešernu bo govoril tov. Gombač, z recitacijami bodo nastopili domači otroci, sodeloval bodo domači harmonikarice in priljubljene oktet s Proseka - Kontovela.

PD SLAVEC

V RICMANJIH

bo imelo ob priliki svojega občnega zbora danes v soboto, 26. t. m. tudi kulturno manifestacijo s Prešernovo proslavo. Govoril bo član tajništva SHLP, Vabljeni vsi člani in prijatelji društva. Začetek ob 20 uri.

**Proračun
dolinske občine**

(Nadaljevanje s 3. strani)

nje šolskega posloplja v Ricmanjih. Kot je znano je v tej vasi zelo veliko zanimanje za otroški vrtec. Občinska uprava je sicer pred kratkim našla primeren prostor v neki zasebni hiši, toda merodajne oblasti so mnenja, da ne odgovarja sodobnim zdravstvenim predpisom. Zato je prišlo do sklepa, da se tamkajšnje šolsko posloplje razširi, s čimer bo urejeno tudi vprašanje italijanskega razreda.

Kot je znano je novo posloplje, kjer bo sedež dolinske občine, že dograjen, treba ga le še dokončati. Po praveh načrtih bi se občinska uprava vselila v novo posloplje sredi polja. Pri tem bo imela nedvomno tudi nekaj stroškov, v proračunu so med drugim navedeni stroški za novo opremo.

Važno vprašanje je tudi uređitev cestne razsvetljave, ki je danes po nekod zelo slaba. Na podlagi neke pogodbe iz leta 1936 in ki je imela veljavo za dobo 19 let, morajo ostati na javnih svetilkah le majhne žarnice. Sedanja občinska uprava je že večkrat sprožila to vprašanje ter zahtevala izboljšanje razsvetljave. Toda pri tem ni našla razumevanja merodajnih oblasti. Tipičen primer vidimo zlasti pri Domju, kjer je na strani, ki spada pod tržaško občino zelo dobro razsvetljeno, bolj nego v kakem predelu v središču mesta, da o slovenskih vaseh v gornji okolici niti ne govorimo. Povsem jasno je, da je to narejeno s povsem špekulativnimi nameni. V teku tekočega leta bo zapadla 19-letna pogodba za dolinsko občino in občinska uprava upa, da bo ob tej priložnosti tudi vprašanje izboljšanja razsvetljave ugodno rešeno.

Med vprašanji, ki so zelo občutena v dolinski občini je stanovanjsko vprašanje. Okrog 80 družin potrebuje stanovanja, toda kljub temu ni v načrtu gradnja nobene hiše s strani stanovanjskih ustanov, občina sama pa ne premore toliko, da bi gradila na lastne stroške. Merodajne oblasti bi nujno morale vzeti to vprašanje resno v poštev. Z gradnjo stanovanjskih posloplj bi do neke mere omejili brezposelnost, ki je prav v tej občini izredno velika, saj je preko 20% občanov, ki imajo delavsko knjižico, popolnoma brezposelnih. Prav te dni je župan tov. Lovrih, zaprosil na sprejem pri vladnem komisariju dr. Palamari, kateremu namerava predložiti številna poročila vprašanja dolinske občine ter zahtevati takojšnje ukrepe.

ZASEDANJE OBČINSKEGA SVETA V TRSTU

Tržaški luki naj se dodelijo pomorske proge, ki ji pripadajo!

Protest zaradi dodelitve proge za Kongo Genovi ter Saturnie in Vulcanie Neaplju - Svetovalec Pogassi zahteva ustanovitev odbora za obrambo tržaške luke

Na seji, ki se je vršila prejšnji petek, je tržaški občinski svet razpravljal o vprašanju tržaške luke, ki se nahaja v izredno kritičnem položaju. Kot je znano so prejšnji teden dodelili 6640-tonski Lloydovi ladji "Aquila" in "Piave" neapelski luki, progo za Kongo pa Genovi. S tem je naša luka doživela še en hud udarec. Zaradi tega so o tem razpravljali tudi na seji občinskega sveta in sprejeli resolucijo, v kateri se poudarja, da s tem, da sta bili te omenjeni ladji dodeljeni neapelski luki in da je bila proga za Kongo dodeljena Genovi, ni bila upoštevana želja Tržačanov, katero je izrazil tudi občinski svet na svoji seji dne 3. decembra 1954 ko je postavil zahteve glede vrnitve ladjevja in prog tržaški luki in glede plačilnih olajšav za železniški prevoz. Zaradi tega je občinski svet tudi odločno protestiral.

Kot je znano je občinski svet na svoji seji dne 3. decembra p. l. sprejel resolucijo, v kateri je zahteval, naj bi tržaški luki dodelili progo Trst-New York z uporabo "Saturnie" in "Vulkanie", progo Trst-Južna Amerika s štirimi tovarniimi ladjami, progo Trst-Daljni Vzhod z najmanj štirimi ladjami, progo Trst-Južna Afrika z najmanj tremi ladjami, progo Trst-Severna Evropa, ojačanje proge Trst-Crno Morje, progo vzhodne jadranske obale, olajšave za blagovni železniški promet za

Srednjo Evropo in prekomorske dežele ter reorganizacijo in okrepitve predstavništva pomorskih družb PIN ter agencije ital. državnih železnic na Dunaju.

Vse omenjene proge je imel Trst že pred vojno, zato je zahteva občinskega sveta tem bolj upravičena. V zvezi s to zahtevo so spregovorili številni svetovalci.

V razpravo o tržaški luki je posegel tudi naš svetovalec, tov. Pogassi, ter predlagal, naj bi se ustanovila posebna komisija za zaščito tržaške luke. To komisijo naj bi sestavljali predstavniki občine, trgovske zbornice, sindikatov, ki imajo tudi pravico, da izrečejo svojo besedo o tem tako prejem vprašanj. O tem vprašanju bo razpravljala občinska odbor.

Na petkovni seji se je svetovalec Gruber-Bencova odločno zavzela za Tr. Toaldija, ki je bil kot je znano pred časom premeščen iz Trsta zaradi tega ker je dal postaviti v mladinskem hospici poleg napisov v drugih evropskih jezikih, tudi napise v slovensčini. Dr. Toaldija so iz Trsta odpoklicali na zahtevo skupnice sovinitstvene mladine.

Svetovalec je zahtevala, naj občinski svet posreduje v tej zadevi in zahteva, da se popravi krivica, ki je bila povzročena dr. Toaldiju. Župan je kot ob drugih podobnih prilikah odgovoril, da v tem primeru ne more občinska uprava posredovati.

Nadalje je svetov. Gruber-Bencova zahtevala demokratizacijo civilne uprave ter ustanovitve posvetovalnega organa, v katerem bi imelo svoje zastopnike vse prebivalstvo. Ta posvetovalni organ, naj bi sodeloval z vladnim komisarijem.

Svetovalec Teinler (PSI) je zahteval posredovanje za ureditve vprašanja tovarne Kozmann.

O.P.U. v Nabrežini za Dunajski apel

Občinska podpornica ustanova (ECA) v Nabrežini je na svoji seji v četrti seji soglasno sprejela Dunajski apel za uničenje atomskega orožja. V ustanovi so zastopane vse stranke, od komunistov in vseh ostalih slovenskih skupin, do gibanja italijanskih nacionalistov skupine "Torre".

SLOVENSKO HRVATSKA LJUDSKA PROSVETA

Vas vljudno vabi k uprizoritvi

3-dejanske ljubzenske igre

V NIZAVI

ki jo bo v nedeljo, 27. februarja ob 16.30

V AVDITORIJU V TRSTU

priredila kriška dramska skupina

Vabila dobite na sedežu SHLP, pri vratarju

Doma pristaniških delavcev in pri vseh

včlanjenih društvih

RAZGIBANO PRAZNOVANJE PUSTA

Nedeljski sprevod v Trstu je oviralo neugodno vreme - Zaradi gospodarske krize je bilo "slavljenje" nekoliko omejeno - Uspeh festivala v Miljah

Tudi letošnji pust, ta veliki paznik useh veseljakov, je potekal več ali manj zadovoljivo. Tako v mestu kot na deželi so se na ta svetli dogodek za precej časa pripravljali. Pleskali so pozvove in avtomobile, urejali razne alegorije, tiskali maske in druge potrebščine, ki jih zahteva pustno semljanje.

V nedeljo so priredili v Trstu "organizirani" tržaški pust. Četudi je vladala zanj veliko zanimanja, se vendar ni posrečilo. Krivdo za to pripisujejo tudi izredno slabemu vremenu. Mnogo bolj je bilo v Trstu prireditev miljskega pusta, ki je vršila kot lani na pustni torek popoldne. Organizacija te prireditve je bila sicer izredno dobra; tudi vreme je bilo ugodno, vendar pa ni prišlo v Milje toliko ljudi kot lani. Neodgovor je tudi tu ena izmed posledic nove razdelitve v Miljskih hribih. Steci pa je bilo letos še polno organiziranih pustnih prireditev. Tu naj omenimo zlasti gosposki pust, zatem "egredski pust" in celo Tržič. Kriza je povzročila in prav tako povzročila s pustnimi prireditvami, s turizmom nekoliko izboljšati finančni položaj.

Kot usako leto spada med najzanimivejše pustne prireditve ona,

ki jo pripravijo Skedenjci. To je že prava tradicija, ki sega daleč v preteklost. Na pustni torek popoldne se je v Trstu na skedenjskih ulicah sprevod domačih šem, škoda da letos ni bilo alegoričnih vozov. Vendar pa je bil skedenjski pust nekoliko okrajšan; kajti organi javne čistosti niso hoteli izdati dovoljenja za to, da bi pustniki po stari navadi postavili na pare in ga na pešpetinice večer pokopali v Skednju. Zato so ga kot je prejšnji dve leti, tudi letos morali sežgati. Na parah je letal v "busu", odkoder so ga nosili v sprevodu na neki kraj blizu pokopališča, kjer so ga sežgali.

Izredno velik živ žav je bil na pešpetinice popoldne v Zastavljah, kjer so pustni prireditelji velik uporabili. Kljub slabemu vremenu se je proti večeru zbralo v Zastavljah izredno dosti ljudi. Prišli so iz Milj in iz Trsta. Okrog pusta se je zbrala velika skupina njegovih sorodnikov z zvonov na čelu. Na drugi strani je bil esodni zbor, ki je nesrečnega pusta zaradi velikih pregeh, ki jih je zakrivil, obsodil na smrt na gredi. Za se prijetneje razpoloženje je skrbela godba iz Milj, ki je ves čas dolgotrajne procedure "asodščina" igrala poskočne valčke in polke.

Prav tako prijetno je bilo razpoloženje v Boljunu, kjer je imel letošnji pust eno samo željo, namreč, da ne bi šel v Avstralijo. Zelo se mu je izpolnila, saj so ga vsmatili doma.

Nase zene so marsikje priredile pustno rajanje za otroke.

Pa še nekaj besed o prireditvi miljskega pusta: Ze okrog 13. ure se je začelo občinstvo zbirati na ulicah, ki so bile določene za večerji pustni sprevod. Vsakdo si je skušal zagotoviti čim ugodnejši prostor. Ob določen uri se je pričel počasi pomikati slavnostni sprevod, na čelu katerega je stala alegorija iz Grize, ki je prikazovala družino, z najrazličnejšimi živalmi in črnci; sledila je miljska tola De Amicis, ki je prikazovala pouk zgodovine, ki je v lepi satiri smešila nekatere metode sodobnega pouka; sledile so izredno duhovite seme iz Zavelj, ki so predstavljale znana kolektorska Coppla in Bartolija, Belo dama, Rdeči križ itd.; izredno posrečen je bil voz iz Sv. Andreja pri Trstu, ki je smel ameriško organizacijo KKK; podjetje ACNA, pa je satiriziralo z nekdanjim miljskim parnikom, sledilo so drugi vozi, med katerimi je bil tudi znani Brivido, ki ga občinstvo pozna že od lani. Prav ta je odnesel prvo nagrado v znesku 100.000 lir, drugo nagrado je dobila skupina Ongia, tretjo pa skupina iz Zavelj.

Se vedno ni rešeno vprašanje Tržaške konopljarne in tovarne Kozmann, ki je že 46 dni zaprt, njenih 89 namencev pa živjota brez kakršnega koli zaslužka in roma od enega urada do drugega, od ene osebnosti do druge v upanju, da se bo vprašanje rešilo in bo tovarna spet odprla vrata. Toda doslej so, kot delavke iz konopljarne, naletele na obljube.

Medtem je zavladala velika zaskrbljenost med delavci rafinerije "Esso Standards", v kateri se širijo vesti, da jo bodo spremenili v navadno skladišče bencina in nafte ter odpustili veliko večino delavstva. Te vesti so se začele širiti prejšnji teden, potem ko je tovarno obiskala in pregledala skupina ameriških strokovnjakov. Kljub velikemu preplahu v tovarni, pa ravnanje še ni sprevrgnilo in previdno molči.

Trebenci zahtevajo razsvetljavo do avtocest

Vaščani iz Trebe so nam poslali pismo, v katerem med drugim pišejo:

Da je naša vasa izrazito proletarska, je znano daleč naokoli. Vsako jutro se odpre na delo nekaj stotin vaščanov. Po večini delamo o Trsta. Nekot smo nadišli čez vrh v mesto, danes pa imamo avtomobile, nekateri pa se vozijo s kolezi ali z motornimi vozili.

Da se tržaška občinska uprava pod katero spada tudi naša vasa, prav malo, ali bolje rečeno nič ne briga za našo vasa in za njene potrebe, je prav tako zelo znana stvar.

V teku je razprava občinskega sveta o občinskem proračunu za tekoče finančno leto. V kolikor Dell'Eremo sta se na pustni to-

Občinski svet v Nabrežini sprejel apel proti jedrnemu orožju

Proračun za lekoče finančno leto - Pod pritiskom višjih oblasti so morali povisati trošarino

Proslava Evgenija Curuela

V četrtke zvečer je bila redna seja občinskega sveta v Nabrežini. Navzočih je bilo samo 12 občinskih svetovalcev.

Kar je vse graje vredno, saj občinski svet prav na sedanjih sejah razpravlja o proračunu za tekoče finančno leto, ki je nedvomno velikega pomena za vse občane. Cudimo se namreč dejstvu, da so volilni borbo in se pustili izvoliti za svetovalce, ko pa se vsaj tako kaže - zelo malo brigajo za občinske zadeve.

V začetku četrtkov se je župan prečital pismo, ki ga je poslala Komunistična mladina iz Trsta in ki vabi, naj bi tudi nabrežinska občina počastila spomin Evgenija Curuela ob 10. obletnici njegove mučeniške smrti. Občinski svet je predlog sprejel.

Prav tako je bil soglasno odobren sklep, da se občinski

svet pridruži dunajskemu apelu partizanov miru proti atomskemu in jedrnemu orožju.

Za tem pa je svet prešel k razpravi o proračunu. Sledila je daljša razprava o povisjanju občinskih dohodkov in o zmanjšanju primanjkljaja. Višja oblast je namreč zahtevala, naj bi povisali davke na zemljiščih, na živino in na užitino. O tem vprašanju so spregovorili skoraj vsi navzoči svetovalci. Odbornik Škrk je predlagal, naj bi se ne povisali zemljiški davki, ker je župan prečital pismo, ki ga je poslala Komunistična mladina iz Trsta in ki vabi, naj bi tudi nabrežinska občina počastila spomin Evgenija Curuela ob 10. obletnici njegove mučeniške smrti. Občinski svet je predlog sprejel.

Pod pritiskom oblasti so sprejeli sklep, da se povisajo trošarina na elektriko in siode od 190 na 10 lir za kilovate; trošarinski davek pa se bo povisal za 25%.

Ker so občinski namestniki protestirali zaradi znižanja postavke, ki se nanaša na določen za izredno delo, je občinski svet sklenil omejeno postavko zvišati od 300.000 na 680.000 lir. Sklepi so se na povisjanje plač državnim namestencem so tozadevno postavko zvišali še za 2.850.000 lir, skupno okrog 40.978.000 lir izdatki pa okrog 77.972.000, iz česar je razvidno, da znaša primanjkljaj okrog 36.986.000 lir.

Na četrtkovni seji je bilo nadalje sklenjeno, da bodo dali v najem nekaj občinskega zemljišča v Sesljanu tvrdki AGIP, ki bo tam postavila novo bencinsko črpalno. Pogodba bo veljala za dobo 9 let, najemnina pa bo znašala 20.000 lir letno.

Nov zakon v korist političnih preganjanec

Zveza bivših političnih preganjanecv spora praznicom da je bil sprejet nov zakon o ukrepih v korist antifašističnih političnih preganjanecv in njihovim družinam. Zato vabi prizadete, naj se čim prej zgledajo na sedežu zveze v Domu pristaniških delavcev v Trstu, četrto nadstropje in sicer ob uradnih urah, t. j. od 10. do 13. vsak delavnik. Tajništvo

OPCINE

Sobota, 26. febr. ob 19.30: "Od tod venosti" (Di qui all'eterna) Columbia film.

Nedelja, 27. febr. se ponovi. Ponedeljek, 28. febr. se ponovi. To ek, 1. marca: "Dvojbo v Grandu" (Duello a Rio Grande) Universal film.

Sreda, 2. marca se ponovi. Četrtek, 3. marca: "Delirij" (Ilirio) FINCINE.

Petek, 4. marca se ponovi. V tednu se začnejo predstave ob 18. zadržaj ob 22. uri. Ob deljnih in prazniških začetek 16. zadržaj ob 22. uri.

PROSEK

Sobota, 26. febr. ob 19.30: "Valletta rusticana", barvni film. Minerva.

Nedelja, 27. febr. ob 17: se ponovi. Sreda, 2. marca ob 19.30: "Na morju" (Anime sul mare) Enle film.

NABREŽINA

Sobota, 26. febr. ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Nedelja, 27. febr. ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.

Sreda, 2. marca ob 20: "Alibi" (Alibi) Alibi film.